

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXV. évfolyam, 2018/3. szám

Főszerkesztő: Espán Margaréta. Szerkesztő: Gabóda Éva
Grafika: Veres Ágota. Tördelőszerkesztő: Fábian Zoltán

Szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Veres Ágota, Espán Margaréta
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomtatás: Melynik Mikola magánvállalkozó;
88000 Ungvár, Oszipenko u. 35. +380505236178
Rend. sz: 1288 Pédány szám: 7000.

Irka

2018/3

Levelezési cím: c/o KMPSZ, 90202 Beregszász, Olga Kobiljanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMPSZ TERJESZTÉSÉBEN

ІРКА

Дитячий журнал Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства.
XXV рік видання, 2018/3

Головний редактор: Ешпан Маргарита. Редактор: Габовда Єва
Графіка: Вереш Агота. Верстка: Фабіан Золтан

Комісія по редакції: Орос Ільдико (голова), Вереш Агота, Ешпан Маргарита
Реєстраційне свідоцтво: 3Т N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Микола Васильович.
88000 Ужгород, вул. Осипенка, 35. +380505236178
Зам.: 1288 Тираж: 7000.

Поштова адреса Ешпан Маргарита, Берегово, вул. Ольга Кобилянської, 17.
Розповсюджується Закарпатським угорськомовним педагогічним товариством

Andráskó Annamária, Déda

Pápai Boglárka, Budapest

Molnár Keti, Halábor

Simon Áron, Halábor

Piszményuk Antónia, Halábor

Strom Roland, Halábor

Kádár Julianna, Halábor

Lőcsei Amanda, Halábor

Beköszöntő

Kedves Irkások!

Amikor legutóbbi lapszámunkat kezetekbe vetétek, már lázasan készültek a nyárra, s vele együtt a régen várt vakációra. Bizonyára sokan vagytok, akik szerint túl rövid volt a vakáció, de reméljük, hogy egy napon sem unatkoztatok. Ha van olyan nyári élményetek, amelyet másokkal is megosztanátok (legyen az pl. nyaralás, táborozás, kirándulás), küldjétek el szerkesztőségünknek.

Reméljük, az *Irka* őszi lapszámában is találtok kedvetekre való tartalmat. Az új tanévre pedig sok-sok élményt, érdekességet, játékot, új ismeretet kívánunk!

Aranyosi Ervin

MESÉLŐ LEVELEK

A természet lágy ölében
leveleket olvasok.
Elvárászol, és nem számít,
merre járok, hol vagyok.

Mesék kelnek szárnyra bennem,
azt súgják a levelek.
– Meséljétek most el nekem,
hogymi történt veletek!

Meséljétek a tavaszról,
mikor a rügy kifakadt.
Fénylő Napról, az esőről,
amikor az úgy szakadt!

Meséljétek a madárról,
aki köztetek dalolt,
s álmotokról, mely meglepett,
míg a madár dala szólt.

Meséljétek kis fészekről,
mit egy madárpár rakott,
kibélelt madárlakásról,
ahol fióka lakott.

Meséljétek nyári égről,
melegről, mi lebegett,
meséljétek turistáról,
ki vidáman nevetett.

Meséljétek a patakról,
amit innen láttatok.
Mókusról, mely köztetek járt,
mikor reá vártatok.

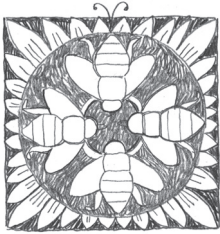
Meséljétek meleg nyárról,
amit bús ősz követett,
bántó szélről, vad viharról,
melyet eső övezett.

Meséljétek a színekről,
ami közben változott,
hogymi lett zöldből sárga, barna,
olyan, mit az ősz hozott.

Hogymi lettetek ilyen szépek,
drága, fénylő levelek,
hogymi lett végül a fázós föld
beterítve veletek?

A természet lágy ölében
leveleket olvasok.
Arról írnak, a lét múlik,
bögnek már a szarvasok...

Janikovszky Éva

Én már óvodás vagyok!

Döngicselő Amikor Dani először ment óvodába, nagyon örült annak, hogy már óvodás. Korán reggel anyuval kettesben indultak az óvodába. Útközben találkoztak a postás bácsival, a sofőr bácsival meg a szomszédék macskájával. Mindegyik megkérdezte Danitól:

– Hová-hová ilyen korán?

És Dani mindegyiknek elújságolta:

– Már óvodás vagyok, megyek az óvodába!

És akkor valamennyien összecsapták a kezüket a csodálkozástól, és ezt mondták:

– Nahát, már ekkora gyerek vagy! Óvodába jársz! Ki hinné, hiszen tegnap még kosiban tologatott az anyukád!

Dani anyukája mindenkire rámosolygott, és azt mondta:

– Bizony, múlik az idő, nőnek a gyerekek.

Dani látta, hogy anyu büszke arra, hogy már ekkora fia van. És ő maga is büszke volt, hogy már óvodás.

Dani még akkor is nagyon örült az óvodának, amikor befordultak a nagykapun. Az óvó néni is örült Daninak, mert ahogy beléptek az öltözőbe, megpuszilta és ezt mondta:

– Szervusz, Dani, örülök, hogy megjöttél, már vártalak.

De amikor anyu is megpuszilta Danit és el akart menni, akkor ő is legszívesebben elindult volna anyukájával együtt. Meg is fogta a kezét és indult kifelé, de akkor kiderült, hogy az óvodában nagy szükség van rá.

– Csak nem akarsz elmenni, Dani? – csodálkozott az óvó néni.

– Hiszen éppen azért vártalak, hogy vigasztald már meg ezt a kislányt – és egy piros kabát mögé bújós, síró-rívó, piros harisnyás lányra mutatott. – Látod, ő még nem tudja, hogy milyen jó óvodába járni.

Dani odament a kabáthoz, és megpróbált mögéje nézni. A piros kislánynak csak a haja látszott, az is piros volt.

– Én mindennap ide fogok járni – kezdte a barátkozást Dani. De a kislány ettől csak még jobban bögött. Aztán Dani folytatta a barátkozást:

– Itt sok gyerek lesz, és sok játék, sokat fogunk játszani, és az óvó néni szeretni fog minket.

– Én nem szeretem az óvodát, és nem szeretem a sok gyereket, és nekem sokkal több játékom van otthon, és nem szeretem az óvó nénit se! – mondta a piros kabát mögül.

Dani az óvó nénire nézett, hogy vajon hallotta-e a kislány szavait, és akkor vette csak észre, hogy az ő anyukája is elment. De most már nem mert sírni, mert mit szólna hozzá a piros kislány a kabát mögött, akit neki kell megvigasztalnia.

Dani kívülről bedugta kezét a piros kabát ujjába.

– Engem Daninak hívnak, és téged? – kérdezte.

A kabát mögött csönd lett, aztán a másik ujjja is felemelkedett, jobbra-balra kaszált, mintha keresne valakit. Dani elkapta a hadonászó kabátujjat, de azt már az akasztó nem bírta tovább: leszakadt.

Ott állt a piros kislány, keze az egyik kabátujjban. Dani keze pedig a másik kabátujjban. S elkezdtek forogni körbe-körbe.

– Inkább bent játszatok, gyerekek – mondta az óvó néni, és nem szidta össze őket a kabát miatt.

Dani és Pöske – mert így hívták a kislányt – bement a szobába. Három gyerek volt bent. Egyik az egyik sarokban állt, a másik a másik sarokban, a harmadik meg a szőnyeg közepén ült és törölgette a szemét.

Pöske egyenest a középsőhöz tartott.

– Ez a fiú mindennap ide fog járni – mutatott Danira. – És itt sok játék lesz, meg sok gyerek. Együtt fogunk játszani. És az óvó néni szeretni fog benneteket.

– Nekem azért kell óvodába járnom, mert mindenki dolgozik, és nincs, aki vigyázzon rám – mondta a szőnyegen ülő, és megint törölgetni kezdte a szemét.

A másik két gyerek egyszerre mondta:

– Az én anyukám is dolgozik.

– Az én anyukám is dolgozik – mondta Dani –, de én nem azért járok ide. – És mert mind a négy gyerek kíváncsian nézett rá, mindjárt meg is mondta, hogy miért: – Hanem azért járok ide, mert már óvodás vagyok.

GYÖNGYFŰZÉS – BÉKA (TÁSKADÍSZ)

Hozzávalók: zöld, sárga és fekete színű, nagyobb szemű kásagyöngy, horgászsínór, fémből készült akasztó.

Elkészítés: Az akasztót egy hosszabb (kb. 60 cm-es) horgászsínór közepére kötözzük, és a két végére az ábra szerint szembefűzve felvesszük a gyöngyszemeket a következő sorrendben (lásd az ábrát):

1. sor: 3 zöld gyöngy;

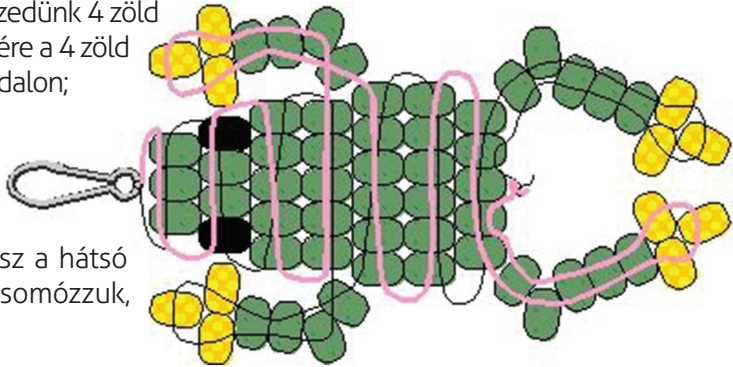
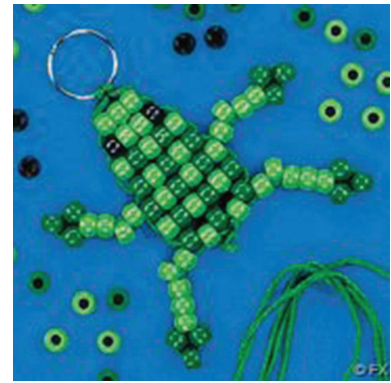
2. sor: 1 fekete, 2 zöld, 1 fekete gyöngy;

3–4. sor: 5 zöld gyöngy, majd a huzalra felszedünk 4 zöld és 3 sárga gyöngyöt, és visszabújunk a sor elejére a 4 zöld gyöngyön keresztül (ez lesz a lába), mindkét oldalon;

5–6 sor: 6 zöld gyöngy;

7. sor: 5 zöld gyöngy, majd mindkét oldalon ismételve a huzalra felszedünk 5 zöld és 3 sárga gyöngyöt, és visszabújunk a sor elejére a 4 zöld gyöngyön keresztül (ez lesz a hátsó lába), a 7. sor közepén a végeket összecsomózzuk, hogy ki ne bomoljon.

Kész a táskadísz!

BALERINÁK (SZOBADÍSZ)

Hozzávalók: muffinpapír (lehetőleg színes-mintás), fagylaltpálcica, zseníliadrót, filctoll, olló, ragasztó, színes papír.

Elkészítés: A muffinpapír közepén lyukat vágunk, a fagylaltpálcica közepére húzzuk és odaragasztjuk, mint egy szoknyát. A zseníliadrót a szoknya fölé tekerjük úgy, hogy a végei felfelé mutassanak (kezek), a fagylaltpálcikákra filctollal cipőket és arcot rajzolunk a kép szerint. Végül a táncosnők fejére masnit vágunk ki színes papírból, és a fejükre ragasztjuk. Ha cérnát erősítünk a babákra és a lámpára erősítjük, szép mozgó szobadíszunkat kapunk!

Jó szórakozást!

Polgár István

ŐSZI FŐZŐCSKE

Keresek egy üstöt,
mindent bele gyűjtök.
Bokor alól mogyorót,
nagy fű közül a diót,

árokpartról gesztenyét,
tölgynek sárga levelét,
csipkebogyóbokrot,
mindent bele hordok.

Fakanállal a kezemben
énekelek jókedvemben,
gyönyörű szép színekben
ősz pompázik üstömben.

Nemes Nagy Ágnes

MADARAK

Mennyi fényes szép madár!
Nem tudod, hogy merre száll?

Honnan jönnek?

– Nem tudom.

Merre mennek?

– Nem tudom.

Égre, földre, vízre szállnak? Nádba bújnak?

– Nem tudom.

Mennyi fényes szép madár!

– Isten áldjon, kishúgom!

Merre mennek, megtudom,
fára mászom, vízben úszom,
nád bugáját széthúzom.

Jaj, ne menj el, mért beszéltem,
megfázol az őszi szélben!

– Meg se fázom, meg se érzem,
Merre mennek, megtudom,
és, ha bírom, elmesélem!

Sarkadi Sándor

LOMB LEHULLOTT...

Lomb lehullott,
mák kipergett,
őszi ágat szél diderget.
Hidegebb már
a sugár is,
elment a fecskemadár is.
Máris, máris,
oda van a nyár is.

Takáts Gyula

SZÜRETI VERS

Szüretelnek, énekelnek,
Láttál-e már ennél szebbet?

Dió, rigó, mogyoró,
Musttal teli kiscancsó.

Sose láttam szebbet!

Akkora fűt, alig bírom,
Egy fűrtből lesz akó borom.

Dió, rigó, mogyoró,
Csak úgy nevet a kancsó.
Az sem látott ilyet.

Az öregnek aszúbor jár,
A gyerekek must csordogál.

Dió, rigó, mogyoró,
Szüretelni, jaj, de jó!
Igyunk erre egyet!

Hervay Gizella

ÁBÉCÉS MESE

Kobak iskolába indult. Elgurította a játékautót:
– Gurulj, amerre látsz! Én már iskolás vagyok!
Mától kezdve nem játszom játékautókkal!

Belerúgott a labdába:

– Játssz, akivel akarsz! Én már nagyfiú vagyok, iskolába megyek.

Sarokba állította a képeskönyvet:

– Kuksolj itt magadnak! Én már ezután csak olvasni fogok. Nem képeskönyvet nézegetni, mint a kicsik.

Aztán kiitta a kakaóját, hátára vette az iskolataskáját, és elindult.

– Űgyse találsz oda egyedül! – kiáltott utána a labda, és már ott is ugrált Kobak előtt. – Erre van az iskola, erre! – gurult jobbra.

– Nem igaz! Erre van az iskola! – dudált a kisautó, és már fordult is be balra.

Kobak megállt az út közepén, és nem tudta, merre menjen.

– Mama, mama – sírta el magát –, merre van az iskola?

– Sír az iskolás! Sír az iskolás! – csúfolta a labda.

– Bőg az iskolás! Bőg az iskolás! – csúfokodott a kisautó.

De már jött is mama.

– Csak nem félsz iskolába menni? Gyere, induljunk! – Azzal már kézen is fogta Kobakot, és indultak – előre. Hanem ahogy a sarokra értek, nagy mérgesen rájuk szólt a jelzőlámpa:

– Megállni!

Aztán a villamosokra hunyorított:

– Mehettek!

Mentek a villamosok, egyik a másik után.

– Elkéssel! Elkéssel! – csörömpöltek el Kobak előtt. Most az autókra hunyorított a jelzőlámpa, s már durrogtak-berregtek is hosszú sorban.

– Űgyis elkéssel! Űgyis elkéssel! – dudált leghátul a játékautó.

A tetején a labda ugrált:

– Mi hamarabb odaérünk!

Végül átmehettek a gyalogosok is. Mentek, mendegéltek, míg az iskolába nem értek. Hanem az iskola kapujában ott állt már a játékautó, ott ugrált a labda.

– Engedjete be! – kiáltott rájuk Kobak. – Elkésem!

Váratlanul füttyszó hallatszott; s a lépcsőn ott állt a képeskönyv, és integetett ki belőle a rendőr bácsi:

– Megállás! Előbb a játékok!

S már gurult is befelé a kisautó, mögötte a kiságy, mögötte a bólogató bádogbéka, a cerna-

cica, csúszott a csiga, dübögött a dob, eregült befelé az egérke, énekelt az énekesmadár, füttyült a füstös mozdony, gurult a görkorcsolya, gyalogolt a gyúrotábla, himbálódzott a hinta, indult az indián, izgett-mozgott az íj, jött a jérce a kakassal, ládikó a lyukkal, mackó a mézzel, néni a nyúlal, ordított az oroszlán, mögötte öt ökröcske, parádézott a póni, ravaszkodott a róka, selypített a síp, szökdécselt a szita, mögötte a teve, a tyúkocska, az ugrókötel, az ürge, a villanyvonat, a zebra és a zsineg.

Mire Kobak bejutott az osztályba, telisde-teli volt játékokkal a terem: játékok ültek a padokban, az ablakpárkányon, a tábla szélén; s akkora zajt csaptak, akkora csiricsárét, hogy még a kréta is ugrálni kezdett, és táncolt a táblán a táblatorló.

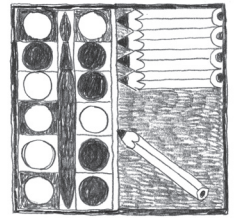
Kobak ijedtében a pad alá bújt, s mikor a tanító néni bejött, azt hitte, hogy fél az iskolától.

– Ne félj, Kobak, nem harap meg az iskola! – nevetett a tanító néni; és mire Kobak előbújt, egy játék sem volt sehol, úgy eltűntek, mintha ott sem lettek volna. Csak az autó lapult a tanító néni zsebében. Űgy látszik, ijedtében odabújt.

– No, ha itt vagy, megfoglak! – mosolygott a tanító néni a kisautóra, azzal – hipp-hopp! – máris A betűt varázsolt belőle a táblára. Attól fogva meg se mert moccanni; ott is maradt a táblán, míg minden gyermek le nem írta a füzetébe.

– Mindennap fülön fogunk egy játékot, míg meg nem tanuljuk az egész ábécét – mondta a tanító néni. Aztán megrázta a csengőt, és megkezdődött az első szünet az iskolában.

Kilestö

Bódai Soós Judit

A TRÉFÁS NAP

Mosolygós, őszi Nap
kacsint le a tájra,
Szeptember Sámuel
víg kedvben találja.

Ballag a kis öreg
szőlőt szüretelni,
nagy puttony a hátán,
bele kéne bújni.

S láss csudát! A pajkos
Napocska nem is rest,
leugrik az égről,
s puttonyban van rögvest.

Az öreg Sámuel
nem érti, mi lelte,
váratlan tehertől
lehuppan a földre.

Nem is bír felállni,
csak nyög egy jó nagyot,
mire a hátipakk
ráköszön: Jó napot!

Szeptember Sámuel
megszeppen rendesen,
leoldja puttonyát,
s megfordul hirtelen.

Bajusza kettéáll,
úgy tátja a száját,
amikor meglátja,
mi nyomta a vállát.

Bár rosszat nem akar,
kacag a pimasz Nap,
s puttonyból kigördül,
mielőtt pofont kap.

„Ej, te beste jószág!
Égen volna helyed” –
így dohog Sámuel,
de már ő is nevet.

Érti ő a tréfát,
egyből vissza is vág,
azt mondja a Napnak:
Békés, jó éjszakát!

Fel is pattan a Nap,
visszafut az égre –
fényes nappal senki
ne köszöntsön éjre!

Mert amíg mókázott,
azt jól elfeledte,
hogya idelent van,
sötét van felette.

Szeptember Sámuel
a Napra ránevet,
felkacsint az égre,
s kezdődhet a szüret.

CSERKÉSZTÁBORI ÉLMÉNYEK

Az előző cikkekben megismerkedhettetek a cserkészlet mibenlétével, a legutóbbiban pedig a táborokra való felkészülésről olvashattatok. A cikk végére érve talán össze is pakoltatok a táborra. Engedek a nyomásnak, így most elrepítelek titeket két cserkész táborba. Elsőként Turjamezőre, ahol a Beregszászi 4. Sz. Bendász István Cserkészcsapat táborozott közösen a beregdédai és a mezőgecei cserkészekkel. Utána Fedelesfalvára ugrunk, ahol a Munkácsi 1. Sz. Zrínyi Ilona Cserkészcsapat és vendégei táboroztak. Készen álltok? Akkor bakancs a lábra, táská a hátra, indulás!

Beregszásziak tábora

Igen mókásan kezdődött a beregszásziak tábora: a buszról leszállva egy bővízű patakon keltünk át a teljes tábori felszereléssel. A tábor keretmeséje a honfoglalás volt, az őrsök törzsekké változtak, élükön egy vezér a hétből. Neki is álltunk jurtaikat állítani Etelközben (sátrakat a réten) és körleteket építeni. Felvontuk a zászlót a *Himnusz* éneklése közben, és ezzel hivatalosan is megnyitottuk a tábort.

Forgó rendszerben minden honfoglaló elkészíthette kardját és süvegét, valamint ráróttá nevé a törzsek jegyzékére.

Egyik este a törzsek készítettek vacsorát, amelyre a vezértörzs tagjait énekes meghívásokkal invitálták. Igencsak kitétek magukért a rímek és az ízek terén egyaránt.

Volt egy nagy élő vetélkedő: honfoglalót játszottunk. A döntőben megépült a pálya, és a csapatok igazi zászlócskákat letűzve foglalhatták el a megyéket. Még sosem játszottam így – ugye, mi mindenre ad alkalmat egy cserkész tábor?

A munkácsiak táborában Mátyás király népe új falut alapított, ami az esőtől tartva hamar felépült. Csakhamar megjelent Kinizsi Pál, aki bejelentette, hogy a Fekete Seregébe katonákat vár. A falu lakói rátermettségüket pszichosátával bizonyították.

A falu életét megkeserítette a gyevi bíró, aki magának sokat követelt, de a munka alól folyton

kivonta magát (pl. „Mindenki köteles fát hordani a konyhára, kivéve a gyevi bírót!”). Ennek a zsarnokoskodásnak vetett véget Mátyás, aki immár álrüháját ledobva megbüntette a gyevi bírót. Együttal kihirdette, hogy mindenki hivatalos a Beatrix által hozott itáliai finomságok elfogyasztására, mire a nép kórusban zengte: „Kivéve a gyevi bírót!”

A táborban innentől az igazság uralkodott. Érkezett az udvarba 3 itáliai vendég, akik megtekintették a pannóniai építészet remekeit (körletszemle), és bemutatták hozott táncaikat, sőt,

Munkácsiak tábora

harcművészetüket is megismerhettük, amelynek egyik eszköze meglepő módon hasonlított a magyar ostromra.

A faluban volt egy fordított nap is, ahol mindent a visszájára fordítottunk: fordítva vettük fel a cserkészinget, hátrafelé meneteltünk, esti tábor-tűz helyett reggel volt táborvíz. Mindenki beleélte magát, így napközben számtalan rekeszizomedző spontán poén született, például volt őrs, amelyik a JÓ ÉTVÁGYAT KÍVÁNUNK-ot az étkezés végén kiáltotta „knunavík tagyávté őj” alakban.

Ahogy a cserkész törvény „nem hivatalos 11. pontja” szól: „a cserkész vízálló”, avagy „nem fázik, csak érzékeli a hideget”. Bizony, olykor zuhogott az eső, de ez nekünk, cserkészeknek nem ok a tábor elhalasztására, sokkal inkább kihívás, amellyel megtanulunk együtt élni, illetve ez alkalom ad kreatitásunk fejlesztésére esőűző nóták írásával.

Mindkét tábor jó hangulatban telt. Volt számháború, méta, túra. Hazaérve mindenki hosszasan mesélhette élményeit.

További képeket a KáMCSSZ és a csapatok Facebook-oldalán találhattok. A csapi cserkészek nyári élményeiről pedig a következő számban olvashattok.

Techet Gábor

Kovács Kata versei

LUTTY ÉS AKIS BARÁTOK

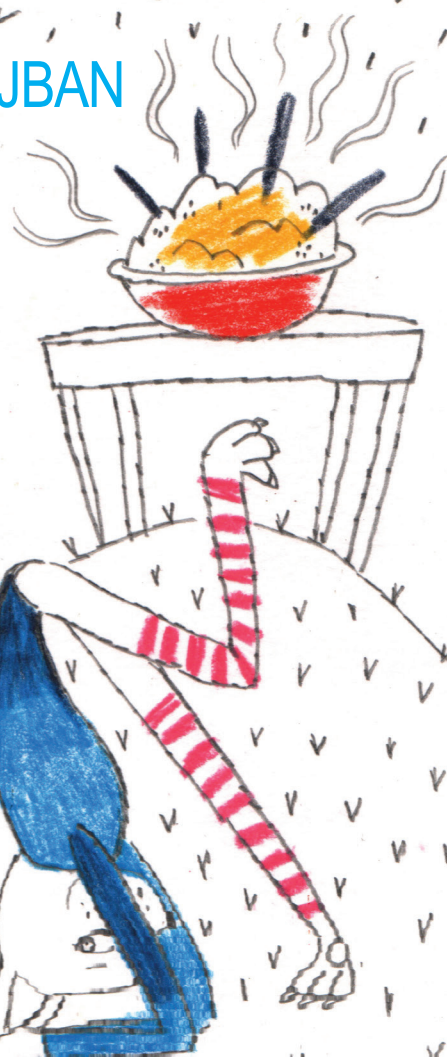
Plitty-platty-plutty,
leguggolt a Lutty.
Ha leguggolt,
majd feláll,
nagy szájával
kiabál:
pluttyogtató jó reggelt!
Jöjjön ide, ki felkelt!
Plittyeg-plattyog-pluttyog
Lutty,
kinyitja a kiskaput.
Meg is jön a
Ciróka,
követi a
Maróka.
Utánuk jön
Hapcizó,
meg egy nagyon kis
Manó.

Az udvaron mókáznak,
Luttyal egyet jógáznak.
Megesznek egy
nagy tál zabot,
minden pocak úgy
jóllakott,
hogy ledőlnek
a pázsitra,
de fel is kelnek
háromra.
Ide-oda cikáznak,
ám egymásra
vigyáznak!
Ciróka, Maróka,
Hapcizó és Manóka,
Luttyhoz jönni
jó móka!

NYÁL A SZÁJBAN

Túl sok lett a nyálam,
nem fér el a számban.
Kibújik az ajkamon,
itt van a jó alkalom
lecsúszni az alkarom,
onnan rá a lábamra,
kaland vár a nyálamra?
Rácsöppen a cipőmre,
nincs már neki jövője.
Mert anyukám meglátta:
nyál a cipőn nem járja!
Úgyesen letörölte,
puszit kaptam helyette.

2018 ősze az irodalmat kedvelők számára több jeles évfordulót hoz. Ezekből mutatunk néhányat. Reméljük, szó lesz majd az itt felsoroltakról az iskolában is.

Szeptember

- 12-én - 130 éve született Tersánszky Józsi Jenő (1888)
- 12-én - 2 éve hunyt el Csoóri Sándor (2016)
- 20-án - 121 éve született Tamási Áron (1897)
- 30-án - 12 éve hunyt el Sütő András (2006)

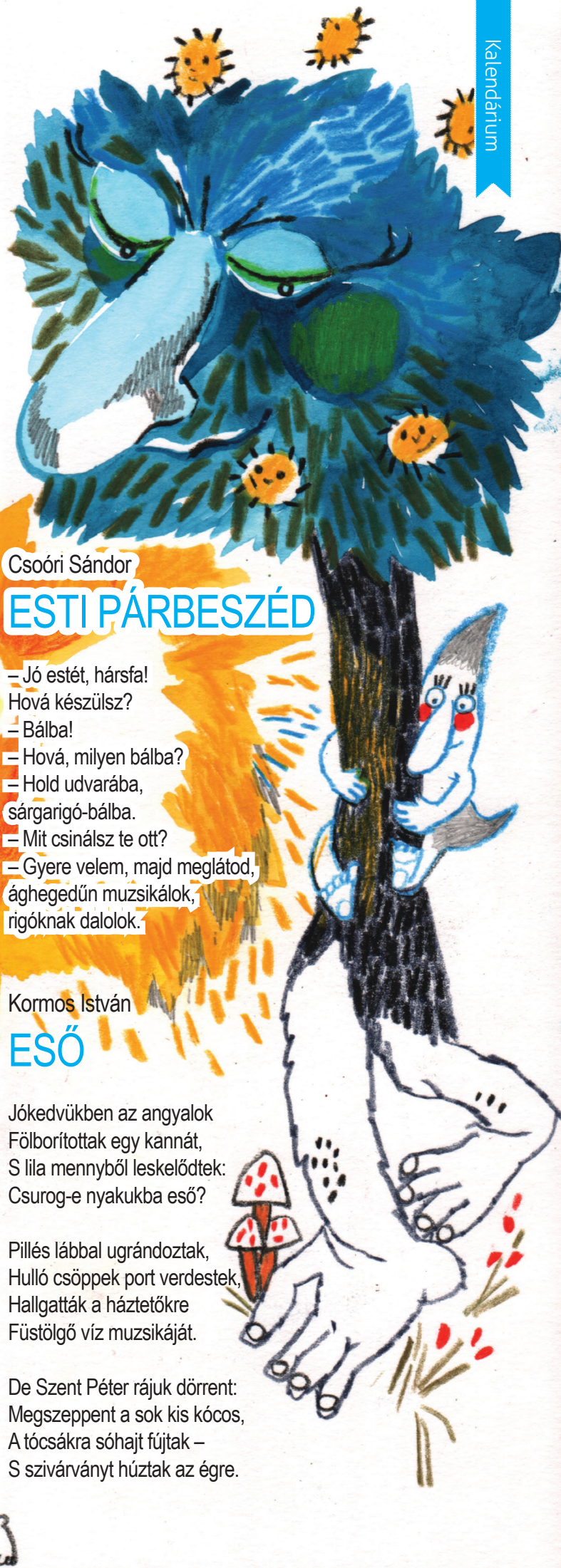
Október

- 3-án - 61 éve hunyt el Szabó Lőrinc (1957)
- 5-én - 101 éve született Szabó Magda (1917)
- 6-án - 23 éve hunyt el Mátyás Iván (1995)
- 6-án - 41 éve hunyt el Kormos István (1977)
- 28-án - 95 éve született Kormos István (1923)

November

- 2-án - 116 éve született Illyés Gyula (1902)
- 14-én - 131 éve született Áprily Lajos (1887)
- 19-én - 11 éve hunyt el Szabó Magda (2007)
- 21-én - 102 éve született Csorba Győző (1916)
- 22-én - 141 éve született Ady Endre (1877)

Petőfi Irodalmi Múzeum

Csoóri Sándor

ESTI PÁRBESZÉD

- Jó estét, hársfa!
- Hová készülsz?
- Bálba!
- Hová, milyen bálba?
- Hold udvarába, sárgarigó-bálba.
- Mit csinálsz te ott?
- Gyere velem, majd meglátod, ághegedűn muzsikálok, rigóknak dalolok.

Kormos István

ESŐ

Jókedvükben az angyalok
Fölborítottak egy kannát,
S lila mennyből leskelődtek:
Csurog-e nyakukba eső?

Pillés lábbal ugrándoztak,
Hulló csöppek port verdestek,
Hallgatták a háztetőkre
Füstölgő víz muzsikáját.

De Szent Péter rájuk dörrent:
Magszeppent a sok kis kócos,
A tócsákra sóhajt fújtak -
S szivárványt húztak az égre.

Szabó Lőrinc

A SZÉL MEG A NAP

Licskes-lucskos szürke bácsi
(Hujj, hujj, én a szél vagyok!)
kék udvarban seprűjével
megkergette a napot.
Szél mondta: Hujj, hujj, hujj!
Nap mondta: Bujj, bujj, bujj!
Szél kergette,
utolérte,
jól megverte a napot;
megkergette,
utolérte,
jól megverte,
összetörte,
kék udvarból kiséperte,
kendőjébe bekötötte,
mondjátok meg: hova tette?
Zsebretette a napot.
Zsebretette? Zsebre ő!
Azért van most rossz idő.

KATICA ÉS NAGYMAMA

Szereplők: nagymama (nagy), Katica (Kati), Lacika (Laci), cica.

Nagy: *(a karosszékekben ül és kötöget)*

Jaj, Lacikám, elgurult a gombolyagom, légy szíves, vedd fel!

Laci: *(kockával játszik, mellette ül Katica. Lacika elszalad, felveszi a gombolyagot)*

Nagy: Köszönöm szépen, kisfiam. *(Lacika visszamegy játszani)*

Ejnye, ejnye, csak most veszem észre, hogy a szemüvegemet meg a másik szobában hagytam. Elhoznád, Lacikám?

Laci: El. Már hozom is *(kiszalad, jön vissza a szemüveggel)*. Tessék, nagymama.

Nagy: Milyen udvarias kisfiú vagy! Köszönöm szépen.

Kati: Milyen jó a nagyinak! Énhelyettem senki sem emel föl semmit. Tegnap is, ahogy főzőcskéztem, hiába kértem anyut, hogy hozzon a konyhából kockacukrot. Azt mondta, hozzak magamnak. Nagyit bezzeg mindenki kiszolgálja.

Laci: Igen, mert már öreg, és nehezebbre esik a mozgás, látod? *(nagy közben feláll)*

Kati: *(gyorsan a helyére ül, nagy pedig egy küsszékre)* Laci, idenézz, most én vagyok a nagymama. Légy szíves, hozd ide nekem az újságot!

Laci: Odavigyem?

Nagy: Hát persze, most ő a nagymama.

Kati: Köszönöm szépen *(forгатja az újságot)*. Kár, hogy még nem tudok jól olvasni. Nagy, most mit csinálnak?

Nagy: Varrhatsz, köthetsz, horgolhatsz, harisnyát is foltozhatsz.

Laci: Horgolni?

Kati: Azt se tudok. Én csak ülni tudok.

Nagy: Akkor ülj szépen a karosszékekben! *(közben bejön a cica, papírgolyóval játszik)*

Kati: *(mászna le rögtön a székből)* Jaj, jaj de jó! Itt a cica! Olyan jót játszunk mi ketten. Én szaladok elöl, ő meg utánam.

Nagy: A nagymamák nem futkosnak kiscicákkal! Szép nyugodtan ülnek.

Kati: Nem jó egy helyben ülni.

Laci: *(dobozba rakja a kockáit és feláll)*

Megyek fogócskázni.

Kati: Én is megyek!

Nagy: Te csak maradj! A nagymamák nem szoktak fogócskázni. A nagyik korán kelnek, sokat dolgoznak, és örülnek, ha egy kicsit pihenni leülhetnek.

Kati: Azt hiszem, mégsem akarok nagymama lenni. Visszamegyek gyerekeknek *(lemászik a székről)*.

Nagy: Jól teszed, Katicám, nem is való neked, hogy sokáig egy helyben üldögélj. Eredj futkosni, ugrálni. Én meg visszatelepszem ide a kényelmes karosszékembe, mert én már igazi nagymama vagyok, és örülök, hogy egy kicsit megpihenhetek.

A MÉHECSKÉK VITÁJA

Szereplők: mesélő, Zizi, Züzü, Lepke Lenke

Mesélő: Zizi és Züzü, a két méhecske régi jó barátok voltak. Sokszor jártak együtt virágport gyűjteni. Egy gyönyörű áprilisi napon mégis nagy vitába keveredtek. Egy szépséges nárcisz volt a vita tárgya, amit mindketten kiszemeltek maguknak.

Zizi: Jajj, de gyönyörű sárga nárcisz! Biztos tele van virágporral. Ma különösen nagy zsákmánnyal térhetek haza!

Züzü: Milyen édes illatot hoz felém a szél! Ó, az a nárcisz tele van mézédessé nektárral! Ma én fogom a legtöbb virágport gyűjteni! Felkerülök a kaptár dicsőségtáblájára a legszorgosabb dolgozók közé!

Mesélő: Így aztán mindketten azon igyekeztek, hogy elsőnek érjenek oda a kiszemelt virághoz. Igen ám, de mindkettő sportos, fűrgeszárnyú méhecske volt, egyik sem tudta megelőzni a másikat. Pont egyszerre értek oda a nárcisz kelyhéhez, és a nagy sietségben még a kobakjuk is összekoppant. Megszédültek és lepottyantak a földre.

Züzü: Na, miért jöttél nekem? Nem látsz a szemedtől?

Zizi: Még hogy én? Inkább te jöttél nekem, te mafla! Ezt a virágot már messziről kinéztem magamnak, erre te jössz és letaszítasz róla. Hogy tehettél ilyet?

Züzü: Nana! Ezt a nárciszt én néztem ki magamnak, nem pedig te! És nem fogom csak úgy átengedni neked! Ez az enyém!

(Lökődődnek, veszekednek, verekednek. Lepke Lenke szétválasztja őket.)

Lepke Lenke: Zizi, Züzü, mit csináltok? Ne veszekedjete már! Ti barátok vagytok, vagy nem? A barátok pedig nem irigykednek egymásra! És nézzetek már szét, mennyi szebbnél szebb virág van itt! Ti pedig egyetlen miatt képesek vagytok ölre menni? Micsoda dolog ez? A szép csíkos ruhátok is összepiszkolódtok!

(Zizi és Züzü egymásra néznek, és elszégyellik magukat.)

Zizi: Igazad van, Lenke. Nem is értem, mi ütött belénk.

Züzü: Ne haragudj, barátom. Béküljünk ki, jó?

Zizi: Jó, de soha többé ne veszekedjünk.

canadahun.com

MÁTYÁS AZ IHÁSZNÁL

Egyszer a fiatal Mátyás király az országot járta. Egy este egy ihász^{*} állt meg, és kérte, hogy fogadja fel bojtárnak.

– Nem kell nekem ilyen nyeszlett kölök! – mondta az ihász, de mivel már erősen estére járt az idő, megengedte, hogy ott aludjon nála.

– Na, fiam, fogjál egy birkát! Levágjuk, aztán lesz jó vacsora! – mondta az ihász.

Akárhogyan kergette, hajszolta a király az állatokat, egyet sem tudott kifogni közülük. Az ihász egyből megfogta a birkát, levágta, aztán finom paprikást főzött a bográcsban.

Az ihász a bicskájával kiszúrta magának azt a falatot, amelyik sorra következett, de a király csak nézett.

– Mi az, fiam, neked még bicskád sincsen? – kérdezte tőle, de a király csak hümmögött.

Megsajnálta az ihász, aztán adott neki valahonnan egy régi kusztort^{**}. Hát így aztán ketten ettek paprikást, szemben ültek egymással. Mátyás királynak nagyon megtetszett néhány falat, aztán átnyúlt a bogrács másik felére, az ihász elé, és ette a húst. Egy darabig csak nézte az ihász, aztán megsokallta. Megfordította a bicskáját, megfogta a hegyénél fogva, aztán jó nagyot ütött a király kezére.

– Jegyezd meg, öcsém, hogy nem illik a tálba más elé turkálni! Mindig csak magad elől egyél, öcsém!

Fájt nagyon a keze a királynak, de tetszett neki nagyon, amit az ihász mondott. No, aztán hajnalban elköszönt az ihásztól, elment hazafelé.

Egyszer csak két királyi belső ember érkezett az ihászhoz a király parancsával, hogy ekkor meg ekkor jelenjen meg előtte. Hát egészen belebetegedett, mire elérkezett a rendelt nap. Bement a megjelölt házba, mondták neki, hogy a király ebédre hívatta magához. Finom birkapaprikás volt az ebéd.

Nagy, hosszú asztal mellett ültek, az asztalfőn a király ült, de az ihász nem ismert rá. Szemben vele valami fényes gróf, aki olyan természetű volt, hogy mindig a másik elé nyúlt, amikor ettek. Most is úgy tett, a király csak nézte. Az ihász is nézte egy darabig. Eszébe jutott, hogyan kell magyarosan megtanítani az ilyen embert az illendőségre. Fogta a bicskáját, megfordította,

és a hegyénél fogva vette a kezébe, aztán jó nagyot ütött a gróf kezére.

– Tanulja meg, hogy nem illendő dolog más elé nyúlkálni a tálba!

– Maga meg ne tanítson engem! – kiabált a gróf.

– De bizony, fogadd csak meg ezt a tanítást, mert én is megfogadtam! – szolt oda a király.

– Ilyen közrendű ember nem tehet törvényt egy grófon! – kiabált a gróf hangosan.

– De bizony tehet az törvényt még a királyon is, ha a király olyat tesz, amit senki se tehet meg a másik ellen! – mondta a király.

– Felséges uram, királyom, hogyan bánthanám én a királyt ilyenért? – szolt az ihász.

– Hát nem emlékszel rá, jóember, mikor adtad nekem ezt a kést? – kérdezte a király.

Amikor az ihász megismerte a királyt, a lábai elé akart borulni.

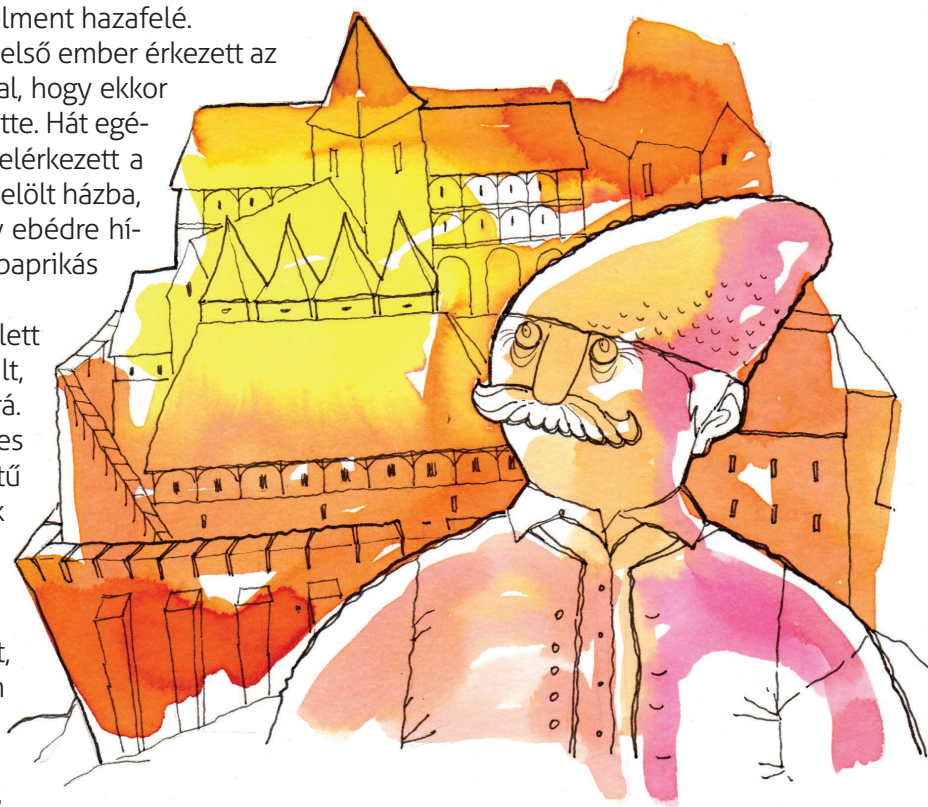
– Ne tedd ezt, jóember, mert én tanultam tőled, de a gróf úr is tanult, és majd megfizeti neked a tanítást.

Akkor a gróf legszebb gyémántos láncát leakasztotta a nyakából, és a juhász nyakába tette.

– Ha én meg tudtam köszönni a tanítást ennek a szegény ihásznak, te is meg tudod ezt tenni, kedves grófom. A nép jobban tudja, hogy mi az igazság útja, mint a grófok. Ha a népre hallgatsz, mindig jót teszel!

Így aztán a gróf megköszönte a juhásznak, hogy illendőségre tanította.

^{*}ihász. pásztor
^{**}kusztora. bicska

A BUGYELLÁRIS, A PIPA MEG A SÜVEG

Luxemburgi népmese

Egy rengeteg бүккерdő szélén kis kunyhójában élt a favágó legényfiával, Bálinttal. Apa és fiú együtt járta az erdőt, döntötte a hatalmas szálfákat. A kivágott fát azután halomba rakták az erdő szélén, s éjjelente felváltva őrizték.

Egyik napon, amikor éppen a legényen volt az örködés sora, csípős, hideg szél fújt. Bálint hatalmas tüzet rakott, közel húzódott a meleghez, és elővette a kártyáját, mert nagyon szeretett magányosan kártyázni. Egyszer csak arra jött egy öregasszony, s megkérte a legényt, engedné oda a tűzhöz, hogy megmelegítse gémberegett tagjait, s miután jól megmelegedett, így szólt:

– Jótett helyébe jót várj! – azzal odaadott neki egy bugyellárist, egy pipát meg egy süveget.

A legény forgatta, nézegette az ajándékokat, azután megkérdezte:

– Öreganyám, minek nekem ez a bugyelláris, hiszen mindig üres a zsebem! Aztán mit csináljak a pipával, mikor nem pipázom? A süvegnek még csak hasznát veszem, fejembe húzom, ha süvít a szél.

– Jaj, édes fiam, olyan ez a pénztárca, hogy ebből sose fogy ki az arany. Ha a pipából szippantasz, több katonád lesz, mint magának a királynak. A süveget meg, ha a fejedbe húzod, odavisz, ahová parancsolod.

Az öregasszony azután eltávozott, a legény meg tovább kártyázgatott a tűz mellett. Reggel felé arra kocsikázott a földesúr lánya, s megszólította Bálintot:

– Látom, szereted a kártyát. Jöjj el velem, kártyázzunk kettesben!

Bálint ráállt, elment a földesúr lányához, és leültek kártyázni. De a lány nagyon hamis teremtés volt, és egy tükörből leste, milyen lapot tart a kezében Bálint. Ahogy mindjobban belemelegedtek a játékba, az álnok teremtés sorra elnyerte tőle a bugyellárist, a pipát meg a süveget. „No, Bálint – gondolta magában a legény, amint búsan baktatott hazafelé –, ezt jól megcsináltad! Se bugyelláris, se pipa, se süveg.”

Egyszer csak előtte termett az anyóka. Bálint

szégyenkezve bevallotta, hogy elkártyázta az ajándékait. Az anyó adott neki öt almát meg egy korsó bűvös erejű vizet, és kitanította, hogyan szerezheti vissza azt, amit elveszített.

Bálint átöltözött házalónak, aztán elment a kastélyba. Jó áron eladta az almákat, kettőt a szobalánynak, hármat a kisasszonynak. Igen ám, de amint megették a szép piros almákat, mindegyiknek szarva nőtt, ahány alma, annyi szarv. Hasztalan hívták a tudós doktorokat, hogy szabadítsák meg őket a szarvaktól, mind kudarcot vallott. Utolsónak Bálint lépett be, tudós doktornak öltözve. Néhány csepp vizet szórt a szobalány fejére, s annak menten hullani kezdtek a szarvai. A földesúr lányától előbb kérte a bugyellárist, s mikor megkapta, a víz erejével megszabadította egyik szarvától, a pipáért cserébe a másodiktól. Mikor a harmadik következett, kérte a süveget. A lány szabódott, de csak odaadta. Bálint kikapta a kezéből, fejébe nyomta, elmormolta a varázsigéket, és a süveg vitte, vitte messzire. A földesúr hamis lánya meg ott maradt egy szép szarvval a homloka közepén.

A SZAMÁRFÜLŰ KIRÁLYFI

Portugál mese

Egyszer volt egy király, aki nagyon búsult, mert nem volt gyereke; elhívott hát három tündért, és megkérte őket, gondoskodjanak róla, hogy a királynénak fia szülessen. A tündérek megígérték a királynak, hogy teljesítik a kívánságát.

Kilenc hónap múlva a királyi párnak csakugyan fia született, s a tündérek felruházták a kis királyfit adományaikkal.

Az első tündér így szólt:

– Légy te a világ legszebb királyfija!

A második tündér így szólt:

– Légy erényes és okos, ha megnősz!

A harmadik tündér pedig ezt mondta:

– Nőjön két szamárfüled!

S azzal a három tündér odébbállt, a kis királyfinak pedig nemsokára szamárfüle nőtt. A király rögtön megparancsolta, hogy készítsenek egy sapkát, amit majd a királyfi fejére húznak, hogy eltakarják vele a szamárfüleit. A sapkát elkészítették, fejére húzták a királyfinak, s az apja elrendelte, hogy ezt mindig viselnie kell.

Telt-múlt az idő, s a kis királyfi egyre szépült, napról napra szebb lett, s az udvarnál senki sem tudta, hogy szamárfüle van. Lassacskán felcseperedett, s amikor olyan idős lett, hogy kisarjadt a szakála, és borotválásra lett volna szüksége, a király magához hívatta az udvari borbélyt, és így szólt hozzá:

– Meg kell borotválnod a királyfit, de ha elárulod bárkinek is, hogy szamárfüle van, akkor a halál fia vagy.

A borbély nagyon szerette volna elmesélni, hogy mit látott; de hát a haláltól mégiscsak félt, s inkább hallgatott. Egy szép napon aztán elment gyónni, és így szólt a gyóntatóatyjához:

– Tudok egy titkot, amit meg kell őriznem, de ha senkinek sem mondhatom el, hát belehalok, ha pedig elárulom, akkor megöl a király. Mit tegyek, atyám, adj tanácsot!

A gyóntatóatyja így felelt:

– Eredj ki, fiam, a völgybe, áss egy lyukat a földbe, s mondd el a titkodat a lyuknak!

A borbély megfogadta a jó tanácsot. Kiment a völgybe, ásott egy lyukat, elmondta a lyuknak a titkát, aztán újra betemette a lyukat, és hazament.

Azon a helyen, ahol a borbély a lyukat ásta, nemsokára nőtt egy nádszál. A pásztorok egyszer arrafelé hajtották el nyájukat, levágták, és furulyát faragtak belőle

maguknak. Amikor játszani kezdtek a furulyájukon, a furulya megszólalt, és azt mondta:

– „Szamárfülű a királyfi.”

Ez a hír aztán lassacskán elterjedt az egész városban, s amikor a király is megtudta, megparancsolta, hogy vezessék elébe az egyik pásztor.

– Fújj bele a furulyádba!

A pásztor belefújott, a furulya pedig megszólalt:

– „Szamárfülű a királyfi.”

A király elkérte a pásztorától a furulyát, hogy maga is megpróbálja. Akárhányszor próbálta is, a furulya mindig csak ezt mondta, csak ezt az egy nótát fújta. A király magához hívatta megint a tündéreket, és megkérte őket, hogy tüntessék el a királyfi szamárfüleit.

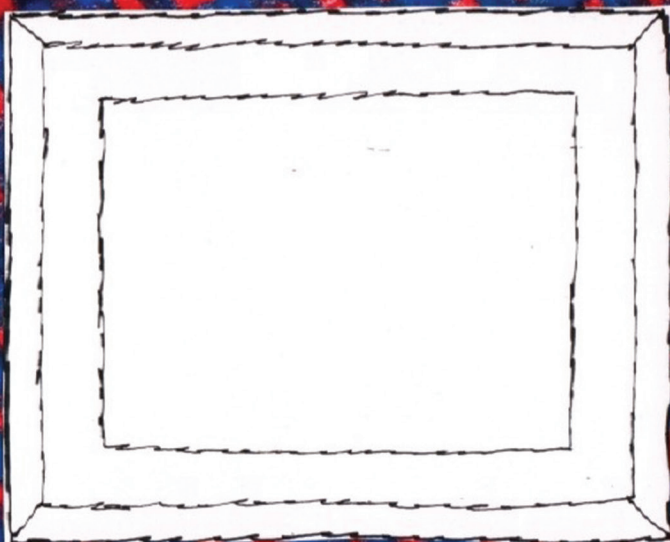
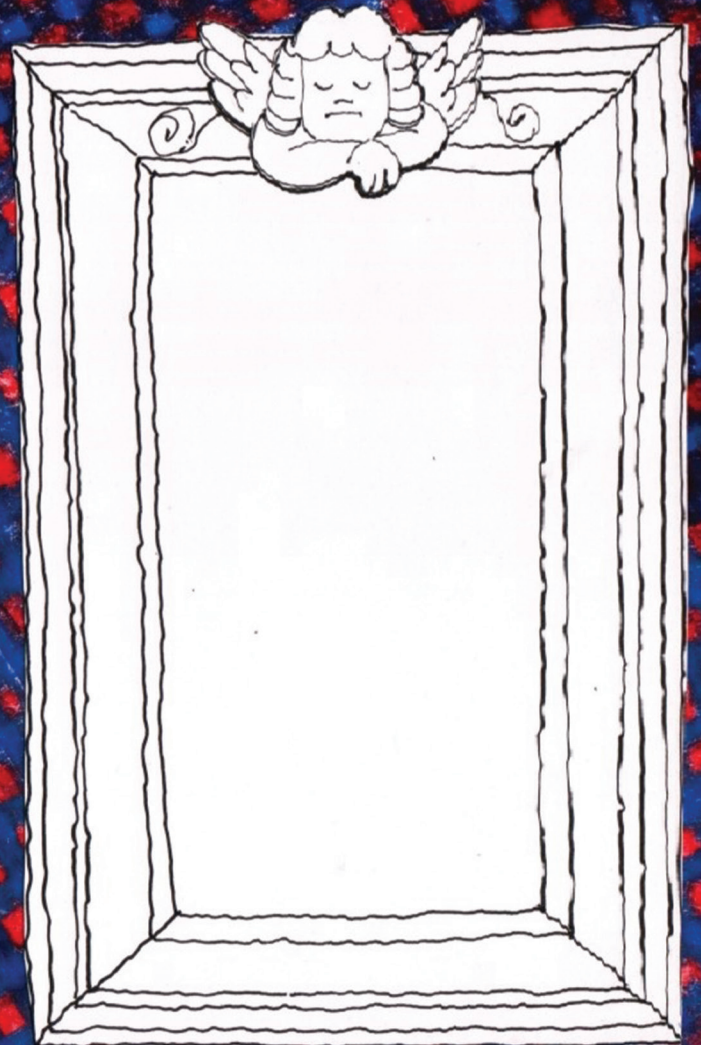
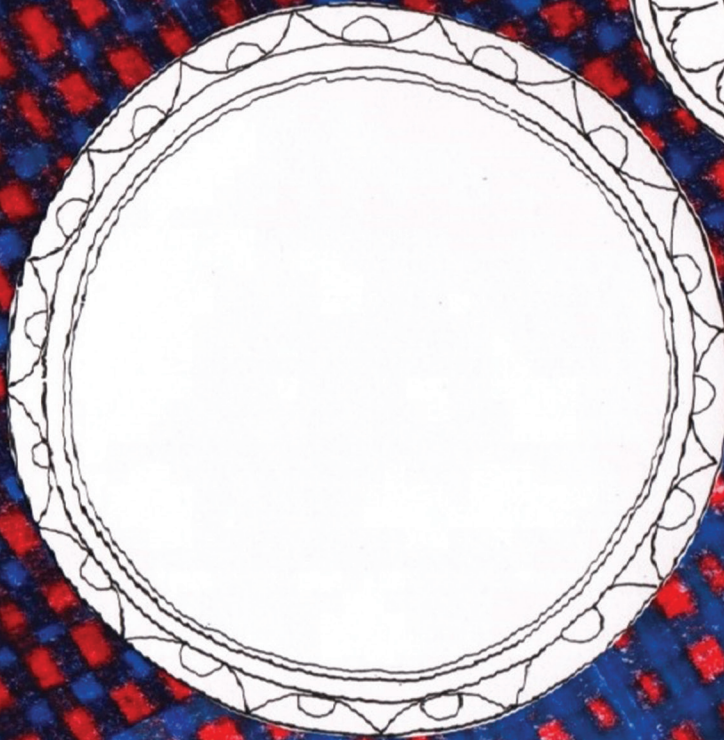
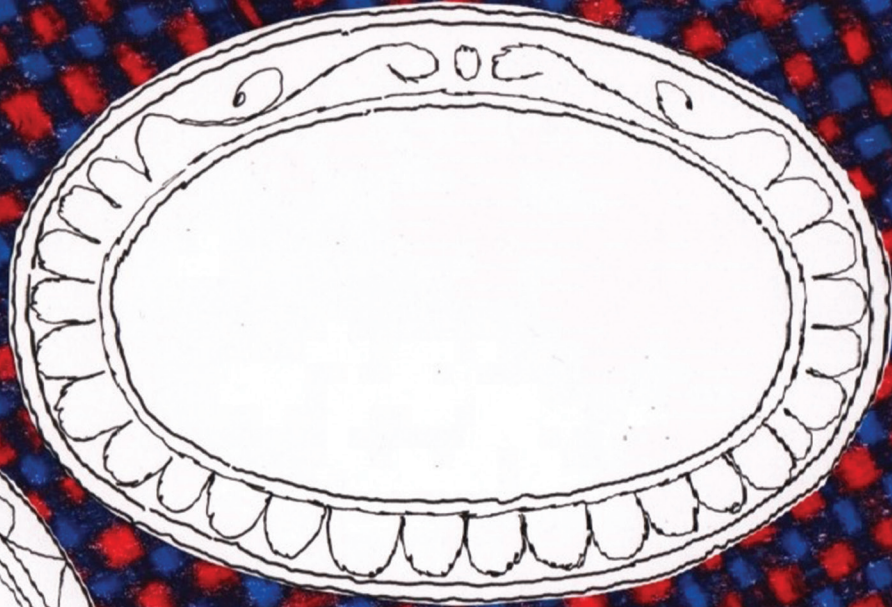
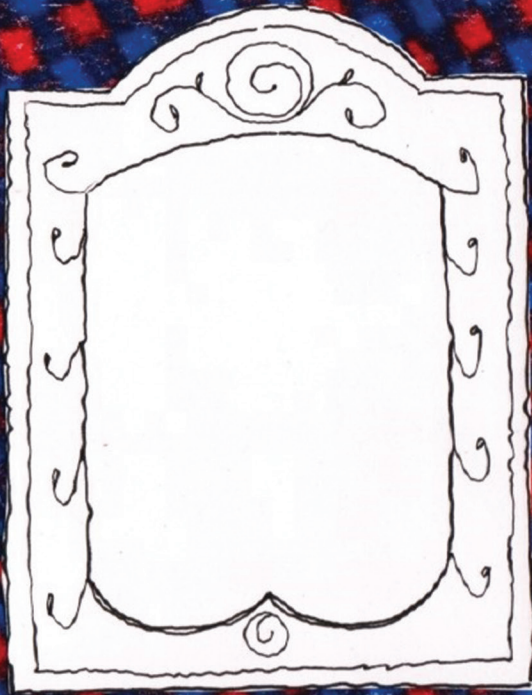
A három tündér megérkezett, összehívatta az egész udvart, s megparancsolta a királyfinak ott mindnyájuk előtt, hogy vegye le a sapkáját.

Mikor aztán a királyfi levette a sapkáját, a király, a királyné és maga a királyfi is boldogan látta, hogy nincs is neki szamárfüle!

Ettől a naptól fogva a pásztorok nádszázból faragott furulyái soha többé nem fújták azt, hogy: „Szamárfülű a királyfi.”

Milyennek képzeled
kedvenc meséd hőseit?
Rajzold őket a
képkeretekbe!

Kedd

Hétfő

Csütörtök

Péntek

Szerda

Órarend

A HÁROM CSIBE

Belga népmese

Élt egyszer egy tyúkanyó, s volt annak három csibéje. Az egyik vörös, mint a róka, a másik fekete, mint a korom, a harmadik pedig fehér, mint a frissen esett hó. S mert rosszak voltak és engedetlenek, tyúkanyó egy napon elkergette őket.

Ment, ment a három kiscsibe. Addig mendégéltek, míg egy irtatlan nagy erdőbe nem értek. Ott egy kis tisztás szélén állt egy kicsi kis kunyhó. A fekete csibe ajánlkozott, hogy majd megvizsgálja, jól zár-e a kilincs. Azzal már be is röppent a kunyhóba, és úgy magára csapta az ajtót, hogy azon egy lélek sem juthatott be. Csúfondárosan kiáltott ki az ablakon:

– Künn tágas, benn szoros! Építsetek magatoknak másik kunyhót!

Sírva bandukolt tovább a két kis testvér. Mentek, mendégéltek, míg egy másik szép kis tisztásra nem értek. Nekiláttak tüstént a kunyhóépítésnek. Amint a kunyhó elkészült, a vörös csibe ajánlkozott, hogy megnézi, jól zár-e a kilincs. Azzal máris beröppent a kunyhóba, és becsapta maga után az ajtót. Kiszólt az ablakon:

– Most aztán eredj, építs te is kunyhót magadnak!

A szegény kis fehér csibe ott maradt árván. Egyszer csak csudálatos fényesség támadt! Amikor felpillantott, egy tündér állt előtte. A kis fehér csibe elmosolyodott, és valami köszönésfélét ptyegett a maga csibenyelvén. A tündér így szólt hozzá:

– Ne búsulj, kiscsibém, tudom én, mi bánt téged. Indulj el bátran, és ha megint tisztásra érsz, építs ott házat magadnak. Meglátod, erős lesz, mint egy vár.

Azzal el is tűnt. A fehér csibe pedig csak ámult-bámult egy darabig, aztán továbbtipgett az úton. Hamarosan egy szép, nagy tisztásra bukkant, s nyomban nekilátott a munkának. Ahogy elkészült a kunyhó, megcsodálta kívülről, megbámulta belülről, aztán beköltözött, és

vacsorát főzött magának. Alig telt el néhány nap, a róka megorrontotta a csibesomszédtságot. Oda-lopakodott a fekete csibe házához, és se szó, se beszéd, bedöntötte a falat. A kiscsibének épp csak annyi ideje maradt, hogy elszaladjon. Addig futott, míg a vörös csibe házához nem ért. De azt hiába kérlette, hiába könyörgött neki, nem nyitotta ki az ajtót. Eközben odaért a róka is. Míg a fekete csibe remegve lapult a ház egyik falához, a róka besza-kasztotta a másikat. Most már együtt futott a két ostoba jószág. Éppen csak hogy elérték a fehér csibe házát, már jött is utánuk száját nyalogatva, nagyokat cuppogtatva a ravaszdi róka. A fehér csibe gyorsan kinyitotta az ajtót, a vörös meg a fekete – huss! – beröppent.

– Nyissátok ki, de tüstént! – morogta vészjóslóan a róka.

– Hát csak gyere be, ha tudsz! – ingerkedett a fehér csibe.

A róka nekirugaszkodott az ajtónak, megpróbálta betörni. De bárhogy erőlködött, a fal állta az ostromot. A kiscsibe meg annál bátrabban kiabált:

– No, te híres, gyere, ha tudsz! Hadd lássuk, megbírsz-e velünk!

A róka tehetetlen mérgében fejvel szaladt neki a falnak, és összezúzta rajta a fejét. A három csibe azóta boldog egyetértésben éldegél. Álló nap sütnék-főznek, vigadoznak. Legyetek ti is a vendégeik!

A CSODATÖK

Német népmese

Volt egyszer egy szegény kisfiú. Özvegy édesanyjával éldegélt egy faluban abból a néhány rézkrajcárból, amit az édesanyja mosással, fonással meg tudott keresni. Történt pedig egyszer, hogy az özvegyasszony megbetegedett, s attól fogva a kisfiúnak kellett megkeresni a mindennapi kenyérrelvalót. Egy nap azonban semmi munka nem akadt, s üres kézzel, szomorúan bandukolt hazafelé. Már már sírdogálni kezdett, amikor az árokparton megpillantott egy szép nagy tököt, és bár ugyancsak meghúzta a karját, nagy diadallal vitte haza.

– Lám csak – örvendezett az édesanyja is –, milyen szép tök! Jó lesz megsütni.

Hanem abban a pillanatban még a lélegzetük is elakadt a csudálkozástól, mert a tök moccant egyet az asztalon, és megszólalt:

– Dehogysis süssetek meg engem! Ültess csak föl az ablakpárkányra, te kis legény, vágj ki belül, vágj nekem orrot, száját, szemet, aztán tegyél rá a bakancsodra, dugd belém kétfelől a kesztyűdet, a többit meg bízd rám!

A kisfiú nem értette a dolgot, de aztán úgy tett, ahogy a tök mondta. És alig állította bele a kifaragott tökbe az egyetlen szál gyertyájukat, alig állította rá a bakancsára, amikor a tök – kip-kop – megindult, körüljárt a szobában, s mire utána kaphattak volna, kikocogott az ajtón. No hiszen sopánkodott is a szegény asszony, és sírt a kisfiú, hogy mennyire pórul jártak! De sokáig nem búslakodhattak, mert egyszerre megzörgették az ajtót:

– Bummbumm! Burubumm! – s ahogy a kisfiú arasznyira kinyitotta, hát jön ám befelé nagy parádésan a tök, s a két kesztyűje között egy gyönyörű, pirosra sült cipőt szorongat. Kérdezték volna, hogy honnan jön, hol vette a cipőt, de a tök éppen csak meglöbögötte kicsit a gyertya lángját, s már döcögött is újra kifelé.

Aztán nemsokára újra megdöndült az ajtó:

– Bummbumm! Burubumm! – s jött befelé a tök, egy jókora darab szalonnával. Azt is éppen csak letette, azzal szedte bakancsnyi lábát kifelé. Így aztán már szalonnával ette a kenyeret a szegény asszony meg a kisfia, amíg harmadszor is meg nem döndült az ajtó:

– Bummbumm! Burubumm! – s jött befelé a tök, kétkesztyűnyi hóna alatt két üveg betegnek való vörösborral.

Nem is számolták már azután, hány bummbumm döndült még az ajtón, de az biztos, hogy a kisfiú egyebet se tett, csak az ajtót nyitogatta, a tök pedig telehordta a kicsi szobát kolbásszal, zsírral, egy bödön mézzel, új cipővel, új ruhával, még új gyertyát is hozott. Már kevés híja lehetett az éjfélnak, amikor ismét bezörgetett, de most egész halkán; és olyan fáradtan, görnyedten jött be, hogy a kisfiú aggódva kérdezte meg:

– Kedves tök, talán bizony elfáradtál?

– Bizony el – felelte a tök, de mire ezt kimondta, addigra el is lobbant a beleállított gyertya.

A tök billent egyet, ledőlt a kis bakancsokról, s úgy hevert a padlón, mintha sohase élt volna.

Bizony megkönnyezték a csodatököt, de aztán a kisfiú gyorsan összeszedte a tök magjait, megszikkasztotta a kályha mellett, s jól eltette tavaszig.

Tavasszal pedig elültette, és azóta azt lesi, hátha terem neki másik csodatök.

Mester Györgyi

A CSODATÉVŐ FLÓRA-KÚT

A városka házaiba, annak idején, amikor ez a történet játszódott, még nem volt bevezetve a víz. A szomszédok nedűt akkoriban artézi kútról hordták a település lakosai. [...]

Ahol nagy munkabírású háziasszony, vagy erős férfiember, netán edzett kamaszok, serdülő, fiatal fruskák voltak a háznál, mindig akadt valaki, aki elment vízért, és a súlyos vödöröket hazacipelte.

A városkában csupán egyetlen százéves asszony élt, aki – magas kora miatt – bizony már nem volt olyan fürgé, mint fiatal menyecske korában, ezért igen nehezebbre esett kijárni a kúthoz. Míg eleinte nagy fáradtsággal hazacipelte a teli favödört, idővel egyre ritkábban látták a kút közelében. Pletykálás közben valamelyik asszony megkérdezte: „Nem tudjátok, mi lette a Juliska nénit, napok óta nem láttam?” De a többiek sem tudtak semmit róla, és a fáradságot se vették maguknak, hogy rányissák az ajtót az idős mamókára.

Egyes-egyedül egy félárva, bicegős lánynak, Flórának jutott az eszébe, hogy meglátogassa. [...] Amikor belépett az öregasszony házába, a félhomályban alig tudta kivenni a nagy dunyha alatt összekuporodva meglapuló, soványka testet. Az ágyhoz lépve látta, a matrónának le vannak hunyva a szemei, és halkán nyögdécsel. Szemébe tűnt, hogy a szobában egyetlen edényben sem volt víz, és már a favödör is megrepedezett a szárazságtól.

Mivel egy korty víz sem volt a háznál, nem tévázott, fogta a magával hozott vödört, és amennyire csak telt bicegős lábától, szaladt a kúthoz. Szerencsére nem kellett soká várakoznia, hamarosan megtelt a nagy vödör. A házba visszatérve megittatta az anyókat. Az

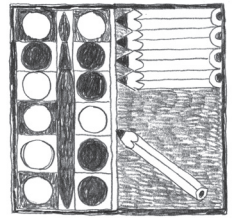
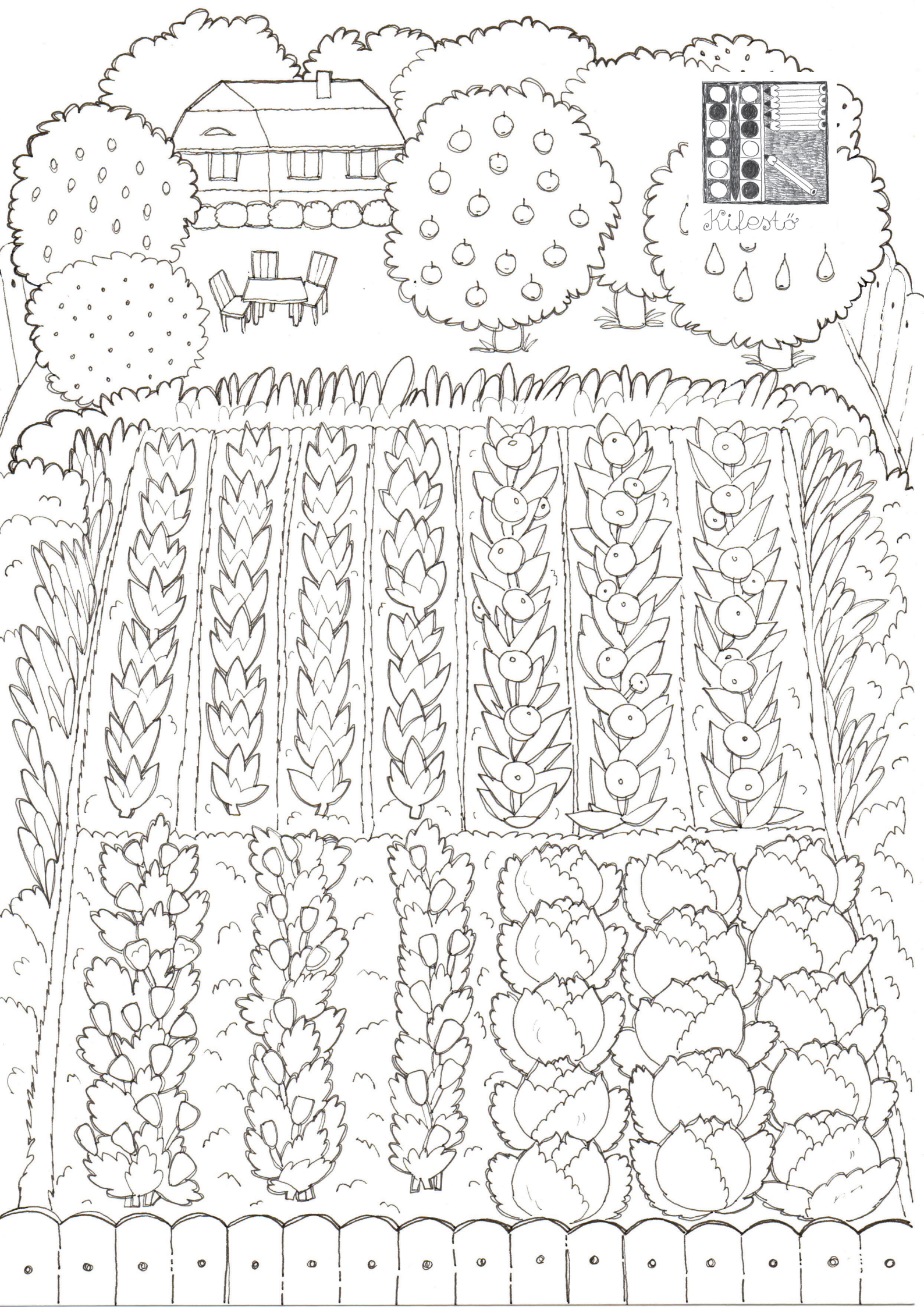
első kortyok után a néne hálás szemmel nézett a lányka arcába: „Te vagy az, kis Flóra? Az életemet mentetted meg. Bárcsak én is tehetnék érted valamit! Ez a víz nekem életet adott, neked is kell, hogy segítsen. Emberséges voltál velem, ezért azt kívánom, gyógyuljon meg a lábad, legyen olyan egészséges, mint a legszebben táncoló lányoké a faluban! Menj vissza a kúthoz ma éjjel. Ereszd meg a vizet, és amikor a holdfény első sugara megcsillan rajta, meríts belőle.

Locsold rá a fájós, bicegős lábadra, azután pördülj egyet. Egyet se félj, nem leszel többé bicebóca!”

A lány elmosolyodott, hitte is, meg nem is, amit az öregasszony mondott, de odahaza csak nem hagyta nyugodni a dolog. Le sem vetkőzött, és amikor a többiek már az igazak álmát aludták, ő észrevétlenül kisurrant a házból. Az éjszaka leple alatt visszaosont a kúthoz. [...] Az első holdsugár már a kútból csobogó vízszugarat érte. A vizet felfogta a korsójába, majd nem messze a kúttól, ráöntötte a bicegős bal bokájára. Azután önkéntelenül pördült egyet. És láss csodát, nem bicegett többé egy szemernyit sem!

Hogy a holdfény tette-e, vagy a Föld gyógyító erejével telített, kristálytisztá víznek volt ilyen varázsereje, sohasem derült ki. Tény azonban, hogy a szomszédoktól megmentett hálás anyóka kívánsága valóra vált. Flóra egészséges lett, sohasem bicegett többé, és mivel mindenkinek elmesélte az éjszakai csodát, róla nevezték el, s lett később a kútból Flóra-kút.

Kilostó

Szalai Dávid, Halábor

Sárközi Rebeka Fruzsina, Verbőc

File Liliána, Halábor

Halász Bence, Halábor

Danilovszki Levente, Halábor

Bakó Olivia, Halábor

Bíró Gréta

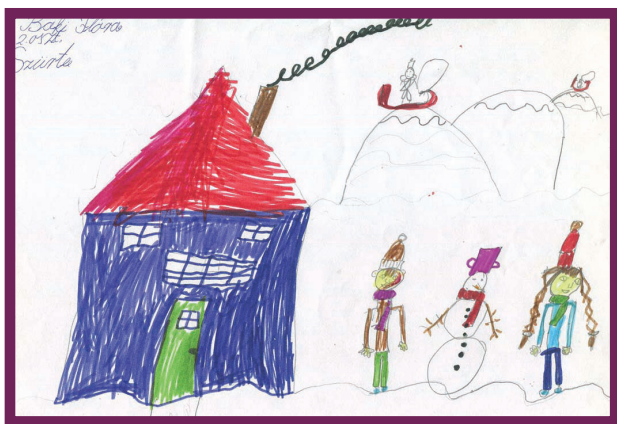
Bíró Bence

Híres Virginia, Déda

Szoboszlai Bianka, Badaló

Baki Flóra, Szürte

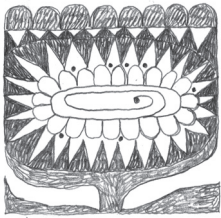
Sándor Fruzsina, Nagydobrony

Sipos Matilda

Erdő Dávid, Tizacsoma

Versforgó

Kiss Lehel

ZENGENEK MÉG...

Zengenek még, lám, az őszi kertek,
bokraikra csendes köd szítál,
és én minden gondot elfelejtek
itt megállva, a kiskapunál.

Nem is rég még almákat kerestem,
rúddal vertem le a sok diót.
Mennyi szépség birtoklója lettem!
Összeszedtem mennyi, mennyi jót!

Nemsokára avart se találni,
úgy befödi hangtalan a hó,
zendülnek az erdők harsonái,
s összekoccan két tévedt dió.

Kiskapura ül a fáradt szarka,
és én állok, mint egy bűvölt gyermek.
Zűr-zavar, gond békém nem zavarja;
Zengenek még, lám, az őszi kertek.

Tóthárpád Ferenc

A HÁROM PACA

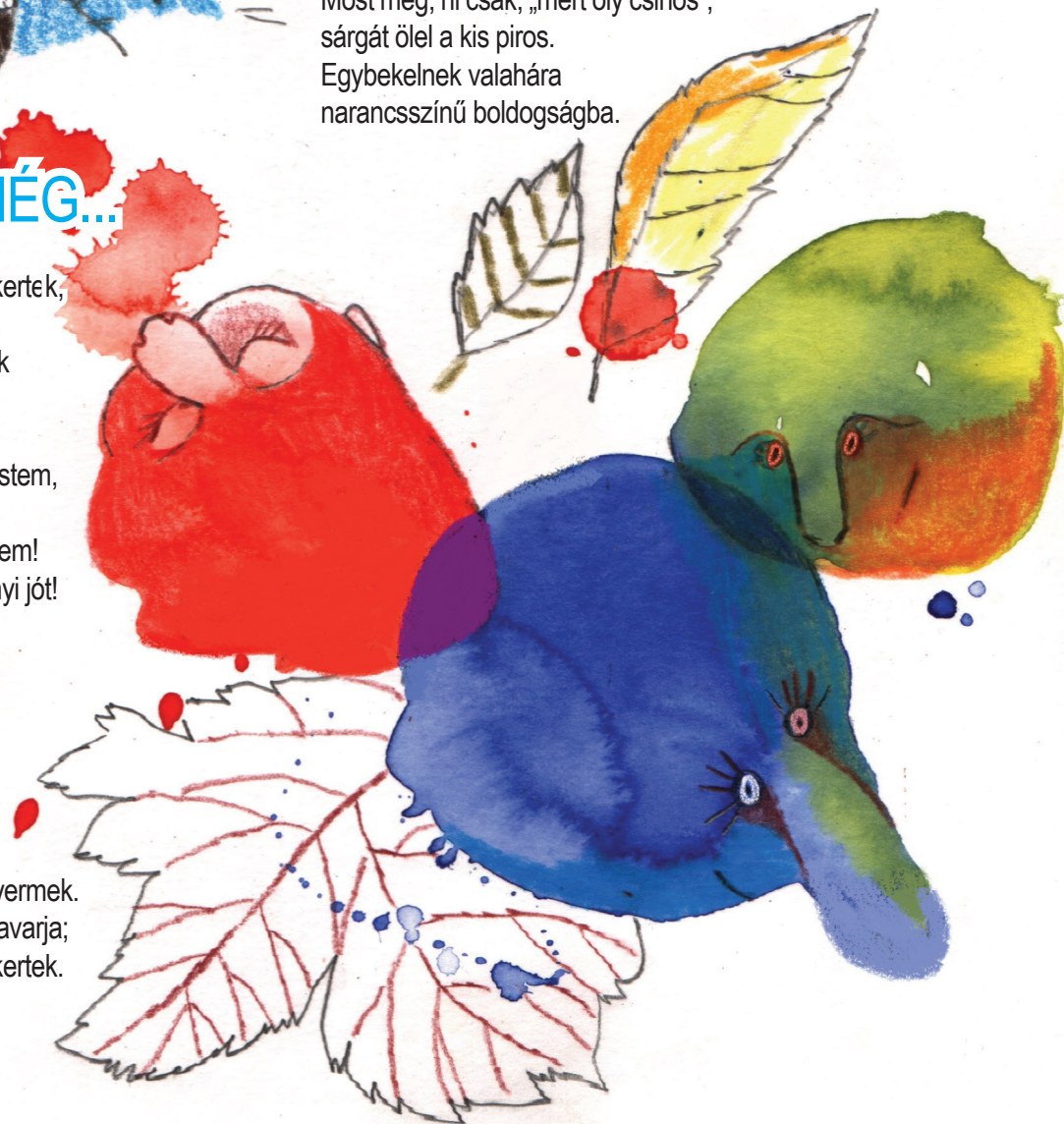
A kék, a piros meg a sárga
rengeteg szín jó barátja.
Amúgy meg mind kedves rokon,
pöffeszkednek rajzlapokon.

Elnyújtózik, s szól a sárga:
„fogócskázunk valahára!”
Unatkozik, az a baja,
ő is csak egy apró paca. –

Kergess engem! – hívja a kék,
s felé nyújtja cseppnyi kezét!
Mint aki csak térül-fordul,
lám, a sárga nekilódul,

és elcsípi, el a kéket:
zölddé válnak a festékek.
Kéket szekál a piros is,
aztán lilára változik.

Most meg, ni csak, „mert oly csinos”,
sárgát ölel a kis piros.
Egybekelnek valahára
narancsszínű boldogságba.

KAKAÓTÖRTÉNET

Dél-Amerika őslakói több mint 3000 éve ismerik, sőt termesztik a kakaófát. A köztudatban mégis az aztékok találmányaként él tovább, akik valójában a XIV. századtól termesztették. Az aztékok a pörkölt vagy pirított kakaóbabból lisztté őrölt kukorica, vanília, cayenne-bors, némi só és víz hozzáadásával készítették fűszeres, de a mai ízlés számára igen különös ünnepi italukat, a csokoládét.

A fűszeres forró csokoládé átalakult, de ma is népszerű.

Máig vitatott, hogy Európába Kolombusz vagy az aztékokat leigázó Hernan Cortés hozta-e magával. Tény azonban, hogy a mexikói csokoládéital előbb a dél-amerikai kontinensen, majd Európában is elterjedt. Igaz, hogy a századokig luxuscikknek számító folyékony csokoládé akkor lett igazán élvezetes, amikor nádcukor hozzáadásával édesíteni kezdték.

A kakaópor alig 200 éves újdonság

Jóllehet Angliához elsősorban mindenki a teafogyasztás szokását köti, a kakaó a teával együtt érkezett a szigetországba 1650 táján – és sokáig népszerűbb volt a teánál.

Egy holland gyógyszerész és vegyész forradalmi találmánnyal jelentkezett a XIX. század első felében. Coenraad Johannes van Houten egy hidraulikus prés használatával képes volt a képlékeny kakaómassza nedvesség- és zsírtartalmának jelentős redukálására – ezzel feltalálta a kakaóport, amellyel immár süteményeket, kekszeket is tudtak készíteni.

A találmány nem csupán azért volt óriási jelentőségű, mert a porból immár édességek sokasága készíthetett, valamint sokkal ízletesebbek lettek a kakaóitalok, de elkezdődött annak forgalmazása, valamint jelentős fejlődésnek indult a csokoládégyártás is. A polgárosult Európában a kakaóporból tejjel vagy vízzel készült forró ital aztán kis- és nagykorúak kedvenc reggeli itala lett – és maradt napjainkban is.

1826-ban a svájci csokoládékészítő, Philippe Suchard feltalálta a cukor és kakaó elegyítésére alkalmas szerkezetét, amelyet Rodolphe Lindt, a Lindt-csokoládégyár alapítója továbbfejlesztett. Ennek segítségével több folyékony hozzávalót tudott a csokoládéhoz adagolni. A könnyen formálható, aromákkal gazdagított csokoládé ma is

Lindt találmányához hasonló szerkezetek segítségével és módszerrel készülnek.

Az első szilárd állagú tejszokoládészelet kifejlesztése szintén Svájchoz, a Nestlé fivérekhez köthető.

A XX. században kerültek piacra az instant kakaóporok is, amelyek szintén bőségesen tartalmaznak cukrot, aromákat és számos mesterséges anyagot, ellenben hideg tejben is remekül oldódnak.

A XXI. században ismét reneszánszukat élik a kézművesműhelyekből kikerülő, valamint a megbízható, természetes alapanyagokkal készített csokoládék, illetve minőségi kakaóporok.

mindmegette.hu

Mindenféle

CSOKIS SÜTI KÖRTÉVEL

Hozzávalók:

4 db körte, fél citrom leve, 10 dkg étcsokoládé (70% kakaótartalmú), 5 dkg vaj, 2 db tojás, 6 dkg

cukor, 5 dkg őrölt mandula, fél teáskanál sütőpor, 2 dl habtejszín, fél teáskanál szegfűbors, 1 csomag vaníliás cukor, porcukor (a szóráshoz).

Elkészítés: A szárasan meghámozott körték magházát az alsó részük felől eltávolítjuk. A citromlevet felöntjük annyi vízzel, amennyi majd ellepi a gyümölcsöket, és felforraljuk. Beletesszük a körtét, és közepes tűzön pároljuk 5 percig.

A csokoládét lábosba tördeljük, és a vajjal együtt gyenge tűzön felolvasztjuk. A szétválasztott tojások fehérjéből és 3 dkg cukorból kemény habot verünk. A tojássárgákat a maradék cukorral együtt fehéredésig verjük. Hozzáadjuk az olvasztott csokoládét, majd egymás után belekeverjük a mandulát és a sütőport. Végül beleforgatjuk a tojás habot.

A sütit előmelegítjük 160 fokra. Négy kis felfűjtformát vagy tálkát kikenünk vajjal, és elosztjuk bennük a csokis masszát. Minden adag közepébe egy-egy körtét nyomunk, és a sütő középső részében sütjük kb. 35 percig.

Közben a tejszínből félkemény habot verünk, és a mozsárban szétnyomkodott szegfűborssal, valamint a vaníliás cukorral ízesítjük. A sütőből kivett sütit melegben, tetszés szerint porcukorral megszórva tálaljuk. A fűszeres tejszínhabot külön kínáljuk hozzá.

Hittan

JÉZUS MEGKERESZTELÉSE

Jézusból felnőtt ember lett. Megtanulta édesapja mester-ségét, s mint Istenben bízó, jó munkás, kivívta embertársainak szeretetét és megbecsülését. Szabadidejében sokat tanult, olvasta a szent iratokat; elmélkedett és imádkozott. Részt vett barátainak apró örömeiben, őt is keserítette népének nehéz rabszolgasorsa, korának sok embertelensége és igazságtalansága. Egyszer csak hozzá is eljutott a hír Názáretbe, hogy a Jordán mellett a pusztaban egy új próféta jelent meg hirdetve az egyszerűséget és a megtérést.

Az embereket intette, hogy térjenek meg, bánják meg bűneiket, s kezdjenek új életet. Mert

amely fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják és a tűzre dobják. Ez a szigorú próféta János volt, aki a megtérő embereket a megtérés külső jeleként a Jordán vizében megkeresztelte.

Jézus ebben sem akart különbözni más embe- rektől, ő is alávetette magát a keresztségnek. Őt is vonzotta Istennek országa, az újjászületés vágya és reménye. Elment tehát a prófétához a pusztá- ba, hogy megkeresztelkedjék. Keresztelő János eleget tett Jézus kérésének, s őt is, mint a többi megtérő embertársát, a Jordán vizében megke- resztelte.

A keresztelés után Jézus elindult, hogy az ő mennyei Atyjától kapott elhivatását teljesítse, vagyis az embereket tanítsa.

JÉZUS LELKI HARCA

Mi, gyermekek is gyakran érezzük, hogy milyen nehéz dolog választani a jó és a rossz között. Sokszor könnyebb játszózni komoly tanulás helyett, mint megtenni azt, amire szüleink kérnek. A felnőtteknek is gyakran kell választani a jó és a rossz között.

Megkeresztelkedése után Jézus elment a pusztába egy csendes helyre, ahol senki sem zavarta. Gondolkozott azon, hogy mit kell tennie az ember- nek, hogy mindig azt tegye, amit Isten akar. Negy- ven napot töltött a pusztában, alig evett és ivott, csak gondolkodott és imádkozott. Érezte, hogy ő is Istennek fia, mint minden ember. Kész volt arra, hogy egész életében mindig csak a Jóisten akara- tát cselekedje és dicsőségét hirdesse. Elhatározta, hogy nem enged semmiféle csábításnak, kísértés- nek, ami a Jóisten akarataitól eltérítené.

Miután már negyven napja volt a pusztában, meg- éhezett. A pusztában nem volt ennivaló, csak köveket talált mindenfelé. Ekkor megszólalt egy belső hang, mely azt mondotta: „Ha Isten fia vagy, változtasd eze- ket a köveket kenyérré!” Ez a hang a csúfolkodásra és engedetlenségre csábítás hangja volt. Ezt a hangot mi is sokszor halljuk életünkben. Elhatározzuk, hogy engedelmes, jó gyermekek leszünk, azután mégis meggondoljuk magunkat, és inkább a könnyebbiket, a rosszat választjuk. Mert gyakran könnyebb rosszal- kodni, mint jónak lenni. „Éhes vagy? Változtasd a kö- veket kenyérré!” – hallotta ismét a csúfolódó hangot Jézus. Ő azonban visszautasította a kísértés hangját, és így felelt önmagának: „Nemcsak kenyérral él az ember, hanem Istennek minden igéjével.”

„Ha Isten fia vagy, vesd alá magadat a templom tetejéről, mert még a lábadat sem ütheted meg a kő- ben!” De Jézus erre is így felelt: „Meg van írva, hogy

ne kísértsd a te Uradat, a te Istenedet!” Harmadszor is megszólalt a kísértés hangja: „Légy gonosz és rossz, mert akkor a világ minden országa és gazdag- sága a tiéd lesz!” Jézus azonban erre is így felelt: „Távozz tőlem, gonoszság szelleme, mert meg van írva, hogy egyedül az Uradat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” Jézus legyőzte a kísértést. Hi- tében megerősödve ment vissza a pusztából az em- berek közé. Hirdette mindenkinek Isten dicsőségét és a jóakaratot cselekedte az emberek között.

Mi is megtanuljuk Jézustól, hogy a rossznak és a gonosznak ellenállunk, a csábításokra és csúfo- lódásokra nem figyelünk, s akkor jó és igaz gyer- mekei leszünk Istennek.

REGGELI IMÁDSÁG

Szívem első gondolatja
Hozzád száll fel, Istenem.
Te őriztél meg az éjjel,
Maradj ma is énvelem!

Téged áldlak és imádlak,
Mint szerető gyermeked,
Szívem csakis azt akarja,
Ami kedves teneked.

Édes Jézus, add kegyelmed,
Őrizd engem szüntelen,
Hogy egész nap neked éljek
Tiszta szívvel, büntelen.

Szűz Mária, Jézus anyja,
Te mindnyájunk anyja vagy,
Oltalmazd meg minden bajtól,
Kísértésben el ne hagyj!
Ámen.

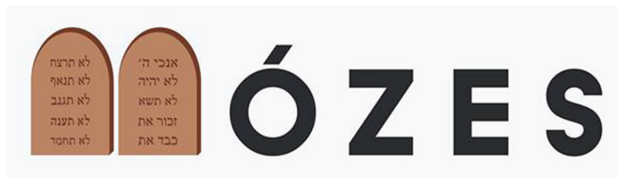
BIBLIAI LOGÓK

Rohamos gyorsasággal vált nemrégiben ismertté a nagydobronyi Balog István *Bibliai logók* c. képsorozata, amely többek között Pál, Sodoma, Lázár, Éva, Káin és Ábel történetét meséli el képebe, logóba foglalva. A tervező beszédes formában tárta elénk a Szentírás egy-egy történetét.

Egy vele készült interjúban így mesélt: „A *Bibliai logók* sorozat akkor kezdődött, amikor keresztezte

egymást az alkotni vágyás és a Szentírás iránt érzett vonzalmam. Isten szeretete levett a lábamról. Készíteni szerettem volna valamit, ami értékes üzenetet hordoz, érthető és jól is néz ki. Ezek a tulajdonságok mind megtalálhatók egy logóban. Persze, nem megy ez ilyen egyszerűen. Nem mindig elég csak az akarat és a munka. Ahogy a 127. zsoltár írja: »Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők.«”

Mostanra több mint 30 logó készült. Ezekből mutatunk nektek néhányat.

Arianykapu

Kedves Irkások!

Az új tanévre, vele együtt pedig a nagyszünetekre és tornaórákra gondolva, most a szokottnál is több játékot hoztunk nektek. Ha van olyan kevésbé ismert játék, amit gyakran játszottok osztálytársaitokkal, barátaitokkal, s a játékról esetleg fénykép is készült már, bátran küldjétek el szerkesztőségünknek!

ÁLLAT, MADÁR, HAL

A játékosok kört alakítanak, kezüket leengedik. Kiszámolunk egy kérdezőt, aki gumilabdával a kezében a kör közepére áll. Hangosan mondja: „Állat, madár, hal. Madár!” S valakinek dobja a labdát. Ugyanakkor hangosan számolni kezd egytől tízig. Ezalatt az a játékos, aki kapta a labdát, ráfelel egy madárnévvel, majd visszadobja a labdát. A kérdező most egy másik játékosnak dobja a labdát. Ha az „Állat, madár, hal” után nem a madár szót ismétli, hanem azt mondja: hal, akkor egy halfajta nevével kell felelni.

A kapott labdát csak a válasz elhangzása után lehet visszadobni. Aki nem tud tízig tartó számolás alatt helyes választ adni, középre megy, és ő lesz a kérdező.

SÁRKÁNYOZÁS

Ezt a játékot nagyobb térben, udvaron vagy tornateremben tudjátok játszani, akár a teljes osztállyal együtt.

A játékosok felsorakoznak egymás mögé, egymás derekát fogva. A sor végén álló játékos hátsó zsebébe egy zsebkendőt vagy szalvétát teszünk (zseb híján a kezébe is veheti). Ezután a sárkány néhány kiáltást hallat, majd tapsra indul a játék: meg kell próbálnia megszerezni a zsebkendőt, tehát elkapni a saját farkát. Természetesen a farkot menekülni próbál. Ha elkapják, a fark lesz a fej.

TÁNYÉRTALPAS

Legjobban a szabadban játszható játék.

A farkason és a bárányon kívül mindenki kezét fog, és egy nagy kört alkot. A farkas a körön kívül áll, a bárány belül. A kört alkotó játékosok elkezdnek sétálni, és az alábbi mondókát mondogatják ütemesen:

Tányértalpas, lompos farkas,
Huss el innen, huss, huss, huss!
Nem engedjük a báránykát,
Fuss el innen, fuss, fuss, fuss!

A mondóka végén a farkasnak be kell jutnia a körbe, amit persze a körben állók igyekeznek

megakadályozni. Ha sikerül a farkasnak bejutnia, a gyerekek a báránynak iparkodnak segíteni úgy, hogy az kimenekülhessen a körből. Amikor a farkas elkapja a bárányt, új szereplőket választunk, és újra indulhat a játék.

KŐ KÖVÖN

Egymástól úgy 10 méter távolságra két egymással párhuzamos vonalat húzunk a földre: egyikre annyi követ teszünk, ahányan játszanak, a másikon pedig felsorakoznak a játékosok, ki-ki a saját kövével szemben.

Valaki jelt ad az indulásra, ekkor mindenki szaladni kezd a másik vonalig. Aki először éri el a követ, nagyot kiált: „Megérkeztem!”, és megáll a vonal mögött, a többiek, kövüket megkerülve, visszafutnak a helyükre. A játék mindaddig folytatódik, míg valaki utolsónak nem marad – ő lesz a vesztes.

KETTŐT AZ EGYHEZ

A játékosok egy csoportban helyezkednek el. Kiolvasunk egy kérdezőt. A kérdező mond egy szót, pl. igét vagy főnevet, majd rámutat valakire. Ennek a játékosnak két rokon szóval kell válaszolni: főnév esetén hasonló értelmű főnévvel, ige esetén rokon értelmű igével. Például a könyv főnévre válaszolható, hogy újság, folyóirat, a fut igeire a rohan és a szalad.

TÚL A VÍZEN VAN EGY HÁZ

Mondókás futó-kergető körjáték

A játékosok kézfogás nélkül kört alkotnak, amelyet egyikük belülről kerül. Eközben valamennyi játékos ütemesen a következő mondókát mondja:

Túl a vízen van egy ház,
Abban lakik egy juhász.
Süti, főzi galuskát,
Kértem tőle, nem adott.
Pofon vágtam, szaladott.

A körön belül haladó játékos minden szótagnál a soron következő újabb játékosra mutat. Akire az

utolsó szótag esik, azt gyengéden megérinti az arcán vagy vállán, majd a körön kívül futni kezd, a megérintett játékos pedig üldözi. Előzetes egyeztetés alapján egyszer vagy kétszer megkerülik a kört. Aki hamarabb visszaér, elfoglalhatja az üresen maradt helyet, a másik pedig beáll a körbe.

ÜSD A HARMADIKAT!

A játékosok kettesével arccal befelé fordulva, egymást fedezve körbe állnak. A kettős csoportok között a játéktér nagyságától és a játékosok számától függően 1-2 m távolság van. A körön kívül két egymást kergető játékos marad. A kergetett, amikor látja, hogy mindjárt megfognák, hirtelen a körbe ugorva valamelyik játékospár előtt megáll. Mivel hárman nem maradhatnak, a csoport hátul-só tagja futamodik most meg, és őt kergetik tovább. Ha azonban nem veszi észre a változást és a helyén marad, a kergető odaérve ráüt a hátára, s ettől kezdve már ő lesz a kergető. Ugyanígy szerepet cserélnek akkor is, ha futás közben a kergető megfogja a menekülőt vagy a hátára üt.

NYULAK, KI A BOKORBÓL!

Helycserés, futó-kergető körjáték

Érdemes legalább 12-15, vagy ennél is több fő részvételével játszani. Fontos, hogy a játékosok száma hárommal osztható legyen, illetve azon felül még egy játékos megmaradjon.

A játékosok kettesével szembe fordulva, kezüket összefogva bokrot alkotnak. A bokrok a játéktér nagyságától függően kör alakban 1-2 m távolságban vannak egymástól. Mindegyikben egy nyuszi, nyúl áll. Egy nyúlnak nem jutott bokor; ezért ő középen állva kiáltja:

– Nyulak, ki a bokorból!

Erre a bokrok kinyílnak: a játékosok magasba emelik a karjukat, a nyuszik pedig kiszaladnak, s igyekeznek más bokrot foglalni maguknak. Valaki ismét hely nélkül marad, ő áll be most középre.

VIRÁGNEVEZÉS

Nyolc-tizenkét fő játszhatja.

A játékosok egymás mellett, vonal vagy félkör alakban sorakoznak. Szemben áll velük a kertész; távolabb két oldalt helyezkedik el az angyal és az ördög. A kertész a játékosoknak egy-egy virágnevet súg. Megérkezik az ördög, és így beszélget a kertésszel:

- Bum, bum, bum!
- Ki van kint?
- Ördög.

- Mit keres?
- Virágot.
- Milyen virágot?

Az ördög megnevez egy virágot. Ha van olyan a játékosok közt, az vele megy, ha nincs, a kertész így válaszol:

– Kiszáradt a kertemből.

Az ördög elmegy, helyette az angyal jön, aki így köszön be:

– Cin, cin, cin!

A párbeszéd folytatása az előbbivel azonos. Ha az angyal olyan virágnevet mond, aminek van gazdája, azt magával viszi. Így folytatódik a játék tovább, míg a kertésznek egyetlen virága sem marad. A győztes az lesz, aki több virágot gyűjtött.

NINDZSA

Szabadtéren vagy nagy teremben játszandó.

Kijelölünk egy rajtvonalat, majd a játékosok – egy kivételével – felsorakoznak a vonal mögött. Néhány méterrel előttük, háttal áll a megmaradt játékos. A feladat, hogy a többiek észrevétlenül, halkán, mint egy nindzsa, lopakodjanak a háttal álló játékoshoz. Amikor ő hirtelen megfordul, a többieknek rögvest mozdulatlanra kell válniuk. Akinek ez nem sikerül, kiesik. A végső cél megérinteni a háttal álló vállát. Akinek ez sikerült, helyet cserélhet vele.

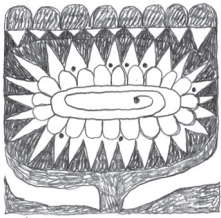
SEPRŰTÁNC

A játékosok körben állnak és a zene ütemére adogatják körbe a seprűt. Ha a zene megáll, az a játékos, akinél a seprű van, kiesett.

A kiesett játékosok megbízhatók a zene irányításával, illetve versenybíróknak.

RUCÁK, BÉKÁK

A játékosok egymással szemben, két sorban helyezkednek el: az egyik sort a rucák, másikat a békák alkotják. A köztük levő, mintegy 4 m távolságot egy földre húzott vonal felezi meg. A játékvezető a vonal egyik végén áll, háromig számol, mire a két csoport tagjai a vonalig merészkednek. A játékvezető alábbi utasítására – „Most fognak a ... most fognak a ... rucák!” vagy „Most fognak a ... most fognak a ... békák!” – párharc következik: a megnevezett csapat tagjai igyekeznek minél több játékost elfogni és a vonalon áthúzni a szemben levő csoportból. Akit így „hazavisznek”, azt a maguk vonala mögé állítják, ami azt jelenti, hogy kiesett a játékból vagy – megegyezés szerint – inentől az őt elkapó játékos csapatához tartozik.

Versforgó

Gönczi Erika

BOGÁRDAL

Mesélek egy kis bogárról:
vigan fel-le szökken,
táncos lábbal ágról ágra
arany szárnyal röppen.

Melengeti nap melege,
kicsi szíve dobban,
s felel rá a többi bogár
maga módján sorban.

Szemecskéje meg-megcsillan,
megcsiszolja szépre,
madárcák is elcsicsergik,
ő az erdő szépe.

Kis cipője nagyon fényes,
csiszolatja azt is,
abban járja fényes táncát,
meglehet, még ma is.

Péter Erika

A BUKÓSISAKOS SÜN

Simi Süni lassan slattyog,
vityillója elé battyog.
Két hét óta fáj a lába,
egy bicikli minden vágya.

Megsajnálja őt a család,
nagyon féltik, óvják papát.
Kis biciklit vesznek neki,
ezt majd könnyen eltekeri.

Papa örül, lelkesedik,
Almáskertig kerekezik,
de a fáról alma pottyán,
dudor nő a helyén nyomban.

Süni kérdi: Mit is tegyek?
Töfködőnek dinnyét szedek,
kikaparom majd a belét,
kobakomra teszem felét!

Hipp-hopp, alig pár perc alatt
Simi fején van a kalap.
Dinnyehéjből bukósisak:
ez lesz idén a sün-divat!

CSAK EGY

Találd meg azt az egy szótagot, amellyel mind-egyik kezdő szótag kiegészíthető!

Ká ...

Ka ...

Ma ...

Si ...

EGYESÉVEL

Ha a meghatározások alapján kitöltöd négybetűs szavakkal a rejtvenyhálót, a kijelölt függőleges oszlopban egy kedves kis állat neve alakul ki. Segítségként néhány magánhangzót előre beírtunk.

1.	A		A
2.		A	
3.			A
4.	Á		
5.		A	

1. Talajművelő kerti eszköz.
2. Sütéshez nélkülözhetetlen.
3. Egyik szülő.
4. Fiú ellentéte.
5. „Sokat ... a szarka, de nem bírja a farka.”

KEZDET, VÉG

Keress olyan neveket, amelyek azzal a szótaggal kezdődnek, amellyel a megadott nevek végződnek!

Emma –

Éva –

Erika –

Ottó –

Attila –

Rita –

Nóra –

Dániel –

MI A NEVEM?

A betűrácsban négy- és ötbetűs női és férfi neveket rejtettünk el, összesen nyolcat. Fentről lefelé, lentől felfelé, balról jobbra, jobbról balra és átlósan is keresheted őket. Megtalálsz mind-egyiket?

Négybetűs női név:

Négybetűs férfi név:

Ötbetűs női név:

Ötbetűs férfi név:

X	E	T	N	E	Z	Z	Y
J	I	K	D	B	R	R	Ő
A	K	E	V	K	H	O	O
K	D	G	S	A	K	N	J
I	I	É	O	T	B	U	Y
R	R	Z	L	A	D	H	G
E	M	A	T	I	A	V	A
Z	K	S	T	K	R	Á	M

KIEGÉSZÍTÉS

Egészítsd ki az ábra vízszintes sorait egy-egy betűvel úgy, hogy minden sorban egy keresztnév alakuljon ki. Ha jól dolgoztál, az első oszlopban megjelenik egy vezetéknév is.

	A	J	N	I
	SZ	K	Á	R
	Á	H	E	L
	I	L	L	Ő
	R	P	Á	D
	A	M	Á	S
	A	N	N	A

LEVELEZNI SZERETNÉNEK

Leskó Kinga vagyok, 9 éves, 3. osztályba járok. Szeretek táncolni, énekelni. Szeretnék velem egykorú fiúkkal, lányokkal levelezni. Címem: 89444 Ungvári járás, Helmec, Sevcsenko utca 7.

Leskó Tímea vagyok, 8 éves, 2. osztályos. Hobbim a hulahoppkarikázás, szeretek táncolni, énekelni. Szeretnék nálam fiatalabb és idősebb gyerekekkel levelezni. Címem: 89444 Ungvári járás, Helmec, Sevcsenko utca 7.

Sipos Matilda

László Antónia, Salánk

A 2018/2. szám rejtvényeinek megfejtése

Mesés rejtvény: óriás, törpe, Szende.

Talalósok másképp: rádió, madár, ökör, palló, cukor.

Sudoku:

3	1	4	2
2	4	1	3
1	3	2	4
4	2	3	1

4	2	1	3
3	1	4	2
2	4	3	1
1	3	2	4

Képrejtvények: keszeg, hering, bálna.

Kezdőbetűs játék: tarka-barka, ötöl-hatol, ringy-rongy, dérrrel-durral, apró-cseprő, fireg-forong, egyedem-begyedem, járás-keles, encsem-bencsem, dimbes-dombos.

A helyes megfejtők közül Barkaszi Bence és László Antónia (Salánk) részesül jutalomban.

A helyes megfejtéseket az irka.kmpsz@gmail.com e-mail-címre vagy a Pedagógusszövetség címére küldhetitek, amit a lap hátoldalán találtok. Beküldési határidő: 2018. november 1.

A következő verset Budapestről küldték nekünk a Gárdonyi Géza Általános Iskola 4.b osztályos tanulói.

SZEPTEMBER

Kezdődik a szőlőszüret,
véget ér a nyári szünet.
Rohanok a suliba:
– Nem mehetnék inkább haza?!

Sok az óra, sok a lecke,
megírhatnám inkább este?
Színekbe öltözött minden ág,
őszi ruháit veszi fel a világ.
Mert hát ősz van tél előtt és nyár után,
ő játszik tarka leveleivel bután.

ANYANYELVI IRKA-TÁBOR 2018-BAN IS

Huszonharmadik alkalommal szervezte meg idén júliusban anyanyelvi táborát az *Irka*.

Az Irka-táborba minden évben azokat az olvasóinkat várjuk, akik szórványban, vagyis olyan településen élnek, ahol nem a magyar lakosság alkotja a többséget, de működik magyar iskola vagy vasárnapi iskola.

A Beregszászban megrendezésre kerülő táborban 42, főként elemi iskolás korú gyermek vett részt, többek között Bustyaháza, Szolyva és Técső településekről. A délelőtti órák kézművességgel és magyartanulással teltek Molnár Melinda tiszaujhelyi kézműves és Dianics Diána magyar mint idegen nyelv tanár jóvoltából. Változatos programokkal készültek a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola diákjai is, akik gyakorlatukat töltötték az Irka-táborban. Az esti órák sem teltek tétlenül. Szilágyi Gabriella és Szilágyi László táncházat, Gál Natália, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház színésze pedig játékfoglalkozást tartott.

A Nagyberegi Tájháza látogatva nemzeti színmű karkötők és fülbevalók készültek, pihenésként pedig Olasz Piroska néni fánkjából falatoztak a táborozók. Ellátogattunk a Beregvidéki Múzeumba is, mely látogatás során a vidék történetéről, népi mesterségekről, Beregszász nagy nevet szerzett lakóiról is szó esett.

A tábor idén is a mára hagyománnyá vált Ki mit tud? zárta, ahol a csapatok és vezetőik bemutatták indulójukat és plakátjukat, amelyen minden nap végén megörökítettek valamit a nap programjai közül. A bátrak táncos és verses produkciót is bemutatnak. A gyerekek jutalomként és emlékként egy írószereket és munkafüzeteket rejtő irattartót vettek át hazaindulás előtt.

A XXIII. Anyanyelvi Irka-tábor a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósulhatott meg.

